

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI INSPEKTORAT
10000 ZAGREB – Ulica grada
Vukovara 78

Klasa:023-01/08-01/18
Ur.broj:556-04-08-06
Zagreb, 05. travnja 2008.

IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNOG INSPEKTORATA REPUBLIKE HRVATSKE
ZA 2007. GODINU

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. UVODNI DIO	4
1.1. Ustrojstvo.....	4
1.2. Uvjeti rada inspektora	5
1.3. Analiza rezultata rada	6
2. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU	7
2.1. Inspektori rada	7
2.2. Ustrojstvo	8
2.3. Pregled državnih službenika-inspektora rada.....	8
3. Djelovanje inspektora rada u područnim jedinicama Državnog inspektorata	9
3.1. Analiza rezultata rada inspektora rada – prvostupanjski postupak	9
3.2. Djelovanje središnjih Odjela	13
3.2.1. Drugostupanjski postupak	13
3.2.2. Ostali poslovi.....	13
4. Značajne pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora.....	15
4.1. Područje radnih odnosa.....	15
4.2. Područje zaštite na radu	17
5. Zaključni dio i prijedlog mjera	17
6. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA.....	18
6.1. Gospodarski inspektori	18
6.2. Ustrojstvo	19
6.3. Pregled državnih službenika – gospodarskih inspektora.....	19
7. Djelovanje gospodarskih inspektora u područnim jedinicama Državnog inspektorata	20
7.1. Analiza rezultata rada gospodarskih inspektora– prvostupanjski postupak	20
7.1.1. Rezultati nadzora u području djelatnosti trgovine, obrta i usluga.....	20
7.1.2. Rezultati nadzora zabrane prodaje duhanskih proizvoda i alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina	21
7.1.3. Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti	21
7.1.4. Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu	22
7.1.5. Rezultati nadzora u području energetskih djelatnosti	22
7.1.6. Rezultati nadzora nad primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača	23
7.1.7. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda	23
7.1.8. Nadzor roba iz robnih zaliha	24
7.1.9. Rezultati nadzora u području tehničkog zakonodavstva.....	24
7.1.9.1. Lož ulje-plavi dizel.....	24
7.1.9.2. Tekuća naftna goriva	24
7.1.9.3. Tekstil-obuća	25
7.1.9.4. Električna i druga tehnička oprema	25
7.1.9.5. Plinski aparati	26
7.1.9.6. Namještaj.....	26
7.1.9.7. Homologacija	26
7.1.9.8. Dječje igračke.....	27
7.1.9.9. Proizvodi s uvjerenjem	27
7.1.10. Rezultati kontrole kakvoće hrane i hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda	27
7.1.11. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštita intelektualnog vlasništva - industrijskog oblička, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih video i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kazetama, računalnih programa	28
7.1.11.1. Zaštita autorskog prava i srodnih prava	28
7.1.11.1.1. Nadzori nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika	28
7.1.11.1.2. Nadzori nad povredom autorskih prava nad računalnim programima.....	28
7.1.11.2. Industrijsko vlasništvo	28
7.1.11.2.1. Žig	28
7.1.11.2.2. Industrijski dizajn, patent, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti	29
7.1.12. Rezultati nadzora u području ugostiteljske i turističke djelatnosti te prijave i odjave turista, obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe	29
7.2. Djelovanje središnjih Odjela	31
7.2.1. Drugostupanjski postupak	31

7.2.2. Edukacija i suradnja s drugim tijelima	31
7.2.3. Nacionalni program za priključenje RH Europskoj uniji – NPPEU	32
7.2.4. Ostali poslovi.....	34
8. Zaključni dio i prijedlog mjera	35
9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I POSUDA POD TLAKOM	36
9.1. Područje nadzora elektroenergetike	37
9.1.1. Elektroenergetski inspektor	37
9.1.2. Pregled državnih službenika – elektroenergetskih inspektora	37
9.1.3. Djelovanje elektroenergetskih inspektora u područnim jedinicama Državnog inspektorata	37
9.1.4. Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora-prvostupanjski postupak	37
9.1.5. Djelovanje središnjeg Odjela.....	39
9.2. Područje nadzora rudarstva.....	39
9.2.1. Rudarski inspektor.....	39
9.2.2. Pregled državnih službenika – rudarskih inspektora	39
9.2.3. Analiza rezultata rada rudarskih inspektora	40
9.3. Inspekcijski nadzori u području tlačne opreme.....	40
9.3.1. Inspektor posuda pod tlakom.....	40
9.3.2. Pregled državnih službenika – inspektora posuda pod tlakom	41
9.3.3. Analiza rezultat rada inspektora posuda pod tlakom	41
9.3.4. Ostali poslovi.....	41
9.3.5. Značajne pojave u obavljanju nadzora	42
9.4. Zaključni dio i prijedlog mjera.....	42
9.4.1. U području elektroenergetike	42
9.4.2. U području rudarstva	43
9.4.3. U području tlačne opreme	43
10. REZULTATI RADA POVJERENSTVA ZA ŽALBE.....	44
11. KONTROLNO-INSTRUKTIVNI NADZOR	46
12. REZULTATI RADA ODJELA ZA UNUTARNJU REVIZIJU	47
12.1. Analiza rezultata rada	47
12.2. Ostali poslovi.....	48
13. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2007. GODINU.....	48
13.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine	49
14. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA.....	50
15. POPIS TABLICA.....	52

1. UVODNI DIO

Godišnje izvješće o radu Državnog inspektorata za 2007. godinu sadrži pregled ustrojstva, nadležnosti i učinkovitosti ustrojstvenih jedinica, brođane pokazatelje o obavljenim nadzorima primjene propisa, utvrđenim povredama propisa s poduzetim mjerama, isticanjem najčešćih pojava kršenja propisa i problema u pojedinim područjima nadzora i prijedloge za poboljšanje učinkovitosti te suradnje s drugim tijelima.

1.1. Ustrojstvo

Državni inspektorat osnovan je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, kao središnje tijelo državne uprave sa zadaćom obavljanja inspeksijskih nadzora u određenim upravnim područjima. Radom Državnog inspektorata upravlja glavni inspektor imenovan od Vlade Republike Hrvatske kojoj je za svoj rad izravno odgovoran.

Unutarnje ustrojstvo Državnog inspektorata uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata («Narodne novine» br. 66/05, 42/06 i 127/07 nastavno: Uredba) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, a Pravilnik o unutarnjem redu donio je glavni inspektor.

Za obavljanje određenih poslova državne uprave iz djelokruga Državnog inspektorata u sjedištu je osnovano šest službi, a Zakonom o Državnom inspektoratu («Narodne novine» 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05, 138/06, 68/07 i 79/09 nastavno-ZDI) pet područnih jedinica. Osim toga unutrašnje ustrojstvo izvedeno je tako da osim službi i područnih jedinica u sastavu Inspektorata djeluju kao unutarnje ustrojstvene jedinice i odjeli i odsjeci, te ispostave u rangu odsjeka.

Inspeksijski nadzori iz djelokruga rada Državnog inspektorata obavljaju u prvom stupnju gospodarski inspektori, inspektori rada, elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom raspoređeni u pet područnih jedinica sa sjedištem u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Osijeku, te u 40 ispostava.

Na dan 31. prosinca 2007. godine u Državnom inspektoratu bilo je ukupno je 878 zaposlenika.

Pregled državnih službenika i namještenika

stupanj stručne spreme	broj radnih mjesta utvrđen Pravilnikom o unutarnjem redu	sveukupno popunjenih radnih mjesta	struktura u %
VSS	728	653	76,10%
VŠS	104	102	10,80%
SSS	126	123	13,10%
ukupno	956	878	100%

Pregled držanih službenika koji obavljaju poslove inspekcijskih nadzora

	Ukupno	Prema pravilniku	Naziv radnog mjesta	broj zaposlenih	prema pravilniku
Gospodarski inspektori	458	478	Viši gospodarski inspektor u području prometa robe i usluga	164	180
			Gospodarski inspektor u području prometa robe i usluga	264	267
			Gospodarski inspektor III vrste	30	31
Inspektori rada	226	262	Viši inspektor rada (radni odnosi)	51	62
			Inspektor rada (radni odnosi)	60	69
			Viši inspektor rada (zaštita na radu)	36	38
			Inspektor rada (zaštita na radu)	68	82
			stručnih suradnika	11	11
Elektroenergetski inspektor	11	11	Viši elektroenergetski inspektor	9	8
			Elektroenergetski inspektor	2	2
Rudarski inspektor	7	13	Viši rudarski inspektor	4	6
			Rudarski inspektor	3	7
Inspektor posuda pod tlakom	13	16	Viši inspektor posuda pod tlakom	8	8
			Inspektor posuda pod tlakom	5	8
UKUPNO	715	779		715	779

Napomena: Izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata („Narodne novine“ br. 127/07) koje su stupile na snagu 20. prosinca 2007. g. i novim Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu DI koji je stupio na snagu 29. veljače o.g. stvorene su pretpostavke za dodatno povećanje broja izvršitelja za cijeli sustav Državnog inspektorata sa 956 na 1053 izvršitelja

1.2. Uvjeti rada inspektora

U odnosu na aktivnosti poboljšanja tehničko tehnološke opremljenosti i mobilnosti učinjen je pomak u smislu da je Državnom inspektoratu tijekom 2007. godine osigurano i uloženo u poboljšanje uvjeta rada ukupno 4.056.551,00 kn. (primjerice u 2006. godini za iste namjene bilo je utrošeno 1.470.370,07 kn). Spomenuta sredstva su utrošena ponajviše za nabavku računala i računalne opreme (u iznosu od 1.718.772,36 kn), za otkup 41 vozila iz leasinga (u iznosu od 486.144,38 kn) te za nabavku 55 novih komada vozila - novi leasing (u iznosu od 1.059.205,63 kn), a ostala sredstva su utrošena za nabavku uredskog namještaja, komunikacijske i druge opreme.

Kao stalna potreba javlja se pojačano angažiranje u smislu informatičke povezanosti kako bi se osiguralo odgovarajuće umrežavanje sa drugim tijelima koja obavljaju određene poslove u području državne uprave (ministarstva, zavodi i sl.), posebice tijelima koja vode registre trgovačkih društava, trgovaca pojedinaca, obrtnika, ustanova i sl. ili odgovarajuće evidencije o osiguranicima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja, o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, o nezaposlenima, o strancima, sa sudovima radi dostupnosti sudske prakse i sl.

1.3. Analiza rezultata rada

Na poslovima inspeksijskog nadzora iz djelokruga rada Državnog inspektorata radili su inspektori koji su prema ZDI navedeni kao inspektori rada, gospodarski inspektori, elektroenergetski inspektori inspektori posuda pod tlakom i rudarski inspektori. Inspektori Državnog inspektorata su tijekom 2007. godine obavili **ukupno 204.379 nadzora** i to:

- 115.828 inspeksijskih nadzora kontrole primjene propisa;
- 2.073 tehničkih pregleda;
- 3.979 nadzora prema odobrenim projektima u skladu s posebnim propisima u području gradnje;
- 72.301 nadzor po zahtjevima za izdavanje uvjerenja;
- 10.198 inspeksijskih nadzora kontrole izvršenja rješenja.

U 587.246 kontrola utvrđeno je 52.147 povreda propisa temeljem kojih su poduzete sljedeće mjere:

- 27.840 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka
- 247 prijava za kazneno djelo,
- 5.463 kazni na licu mjesta u ukupnom iznosu od 6.847.330,98
- 116 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 676.896,00 kn

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima, inspektori Državnog inspektorata su tijekom 2007. g. godine poduzeli su sljedeće mjere:

- donijeli 5.326 rješenja o zabrani rada;
- donijeli 5.331 rješenje o otklanjanju različitih nedostataka;
- donijeli 4.397 usmenih rješenja o zabrani rada od kojih je 1.760 usmenih rješenja izvršeno pečaćenjem prostorija uređaja i opreme;
- donijeli 277 zaključaka, od kojih su 62 poslana na ovrhu, te je po ovrsi naplaćeno 520.000,00 kn;
- donijeli 28 rješenja o vraćanju iznosa u ukupnom iznosu od 10.792.740,00 kn
- donijeli 395 rješenja povodom žalbi stranaka na prvostupanjska rješenja
- 2.113 ostalih rješenja
- predložili oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 84.395.428,24 kn
- privremeno oduzeli robe u vrijednosti od 2.764.213,00 kn
- dostavili 10.828 raznih obavijesti drugim, tijelima, podnosiocima prijava i sl.

U nastavku teksta daje se pregled obavljenih poslova po svakoj od pojedinih Službi Državnog inspektorata.

2. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU

2.1. Inspektori rada

Inspektori rada Državnog inspektorata nadziru primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavaca i radnika, a posebice primjenu propisa koji se odnose na obvezu poslodavca da radnike u propisanim rokovima prijavljuje nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, radno vrijeme, plaće, zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica, porodilja, invalida, stranaca i dr., uvjete rada, zaštitu radnika, sigurnost i zaštitu zdravlja radnika, te osobito zaštitu zdravlja malodobnika, žena i invalida

U području radnih odnosa inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni radni odnosi između radnika i poslodavaca, no obavljaju inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima, kada je to određeno posebnim zakonom, ali valja naglasiti da sukladno odredbama čl. 221. st. 1. Zakona o radu («Narodne novine» broj 38/95, 54/95, 64/95, 117/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04-pročišćeni tekst i 68/05) ne nadziru provedbu propisa kojima se uređuju radni odnosi između radnika i poslodavaca, kada je posebnim propisima određeno da te poslove obavljaju neke druge inspekcijske službe.

Tako, primjerice, nadzor nad provedbom Zakona o državnim službenicima («Narodne novine» br. 92/05, 142/06, 77/07 i 107/07), kojim su u najvećoj mjeri uređeni radni odnosi zaposlenih u tijelima državne vlasti, provodi upravna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose. Ima i drugih upravnih područja u kojima radne odnose nadziru posebne inspekcije (školstvo, znanost, zrakoplovstvo itd.)

Inspektori rada u području radnih odnosa su tijekom 2007. godine, sukladno Programu Vlade Republike Hrvatske, nadzirući provedbu propisa iz svoje nadležnosti, posebno pojačane aktivnosti usmjerili na nadzor provedbe propisa o radnim odnosima kojima se uređuju: obveze poslodavaca da radnike u propisanim rokovima prijave nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica i invalida (uključivo i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveze poslodavaca o uručanju radnicima obračuna iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno ako ih na dan dospelosti ne isplati ili ne isplati u cijelosti o uručanju obračuna tih iznosa koje je bio dužan isplatiti; evidencije o radnicima i o plaćama; zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim razvojačenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz čl. 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji («Narodne novine» br. 174/04, 92/05 i 107/07), kako bi otkrivanjem nezakonitosti i poduzimanjem propisanih mjera utjecali na provedbu tih propisa i realiziranje Programa Vlade, koji se odnosi na cjelovito ostvarivanje radnih i socijalnih prava građana. U tom cilju redovita je suradnja i sa udrugama radnika i udrugama poslodavaca.

Posebna pažnja posvećena je manjkavostima u propisima čiju provedbu ovi inspektori nadziru, te smo resornim ministarstvima i drugim nadležnim tijelima predlagali izmjene i dopune propisa, koje bi mogle dovesti do poboljšanja stanja i učinkovitijeg rada inspektora.

U području zaštite na radu inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja radnika na radu kod poslodavaca te osoba koje nisu u radnom odnosu s poslodavcem, odnosno osoba koje se nalaze na stručnom osposobljavanju, učenika i studenata na praktičnoj obuci, osoba koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere obavljaju naređene poslove, osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom,

kao i poslovnih suradnika, djelatnika tijela državne uprave, korisnika usluga i drugih osoba koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca.

Zakonom o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04 i 76/07) izuzete su iz nadležnosti inspektora rada za zaštitu na radu osobe na radu i druge osobe u oružanim snagama, redarstvenim službama i kućne pomoćnice. Isto tako, odredbama posebnih zakona utvrđena je nadležnost drugih tijela državne uprave za nadzor provedbe propisa kojima se štiti sigurnost i zdravlje osoba na radu i drugih osoba na plovnim objektima, u javnom prijevozu, osobama koje u djelatnosti rudarstva obavljaju poslove istraživanja i eksploatiranja mineralnih sirovina, te osobama koje obavljaju poslove vatrogastva, razminiranja i privatne zaštite ljudi i imovine.

Inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2007. godine sukladno prioritetima propisanim u odredbama Zakona o Državnom inspektoratu (nastavno ZDI), Zakona o zaštiti na radu, Zakona o gradnji (od 01.10.2007. Zakon o prostornom uređenju i gradnji) i drugim propisima, težište aktivnosti usmjerili na inspekcijske nadzore nad provedbom propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika, slijedećim redom:

- kod poslodavaca kod kojih su se događale smrtne, teške i skupne ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- pri projektiranju i izgradnji građevina namijenjenih za rad,
- kod poslodavca koji su učestalo imali štetne događaje s lakšim posljedicama,
- kod poslodavaca na privremenim radilištima u djelatnosti graditeljstva, šumarstva i brodogradnje,
- kod poslodavaca u rizičnim djelatnostima (poljoprivreda, skladištenje, prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita, opskrba električnom energijom i dr.).

2.2. Ustrojstvo

Sukladno odredbama čl. 4., 8. i 11. i 19. ZDI-a, te odredbama čl. 20., 21., 22., 27., 28., 29. i 30. Uredbe, nadzor provedbe propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavca i radnika (radnim odnosima i o zaštiti na radu) obavljaju inspektori rada i viši inspektori rada u područnim jedinicama Državnog inspektorata te ispostavama područnih jedinica, a Služba nadzora u području rada i zaštite na radu sa središnjim Odjelom radnih odnosa i Odjelom zaštite na radu prati provedbu propisa i sudjeluje u izradi propisa čiju provedbu nadzire, poduzima mjere za pravodobno, učinkovito i stručno obavljanje nadzora i poduzimanje propisanih mjera, priprema Program rada i izvješće o radu, izrađuje i predlaže napatke za rad inspektora za provođenje nadzora i daje stručna mišljenja o primjeni propisa iz svog djelokruga, surađuje s drugim tijelima državne uprave, udrugama radnika i poslodavaca, te međunarodnim institucijama, izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja po žalbama koje sukladno odredbama čl. 11. st. 4. ZDI-a rješava Povjerenstvo za žalbe, izrađuje prijedloge odgovora na tužbu protiv rješenja Povjerenstva za žalbe u području radnih odnosa i zaštite na radu, nadzire stručnost i profesionalnost u radu inspektora, unapređuje metodologiju rada i sl.

2.3. Pregled državnih službenika-inspektora rada

Na području jačanja administrativnih sposobnosti inspektora rada Državni inspektorat djelovao je na način da su se tijekom 2007. godine, za svako upražnjeno radno mjesto

provodile propisane aktivnosti za popunu istih, te je po istima tijekom 2007. godine primljen ukupno 21 inspektor rada, (za područje radnih odnosa 5, a za područje zaštite na radu 16 inspektora rada). Ujedno je tijekom 2007. godine primljeno i 15 stručnih suradnika/vježbenika koji se pripremaju za samostalno obavljanje poslova inspektora rada. Nakon spomenutih aktivnosti, unatoč tomu što je jedan broj inspektora rada i stručnih suradnika/vježbenika tijekom godine prestao s radom u Državnom inspektoratu (odlazak u mirovinu i prelazak na druga radna mjesta, uglavnom u gospodarstvo i sl.) na dan 31. prosinca 2007. u Državnom inspektoratu je radilo 215 inspektora rada (87 viših inspektora rada i 128 inspektora rada), kao i 11 stručnih suradnika/vježbenika koji se pripremaju za samostalno obavljanje poslova inspektora rada.

U odnosu na aktivnosti stručnog osposobljavanja i užih specijalizacija tijekom 2007. godine su organizirane u svakoj područnoj jedinici Državnog inspektorata uz sudjelovanje svih inspektora rada jednodnevne stručne radionice na temu nadzora provedbe propisa o radnim odnosima i zaštiti na radu, s posebnim naglaskom na nove propise koji su već usklađeni s pravnom stečevinom Europske unije.

Za novoprimitljene inspektore određeni su mentori (u pravilu viši inspektori sa izvrsnim ocjenama rada) koji im pomažu u pripremanju polaganja državnog stručnog ispita za inspektora rada i za samostalan rad.

Do sada je 31 inspektor završio odgovarajuće programe izobrazbe pri Središnjem državnom uredu za upravu – Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika, koja aktivnost se nastavlja i tijekom 2008. godine. Veći broj inspektora rada sudjelovao je tijekom 2007. godine na stručnim savjetovanjima i seminarima o zaštiti na radu i radnim odnosima u organizaciji ovlaštenih specijaliziranih ustanova za obrazovanje.

3. DJELOVANJE INSPEKTORA RADA U PODRUČNIM JEDINICAMA DRŽAVNOG INSPEKTORATA

3.1. Analiza rezultata rada inspektora rada – prvostupanjski postupak

Tijekom godine inspektori rada Državnog inspektorata obavili su **28.069 inspekcijskih nadzora** (12.247 nadzora iz područja radnih odnosa i 15.822 nadzora u području zaštite na radu). Pregled važnijih podataka o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama inspektora rada iskazan je u tabelama koje su u prilogu izvješća.

Broj otkrivenih nezakonitosti **u području radnih odnosa** je i dalje veliki (primjerice: otkriven je i procesuiran 16.481 prekršaj). Otkrivenost velikog broja prekršaja rezultat je pojačanog angažiranja inspektora rada, dobre suradnje svih vrsta inspektora u sastavu Državnog inspektorata, ali i nekih drugih tijela nadzora, prije svega MUP-a, kao i sve bolje suradnje sa udrugama radnika i udrugama poslodavaca.

Tijekom godine otkriveno je **2.856 nezakonito (ilegalno) zaposlenih, od čega su 1.377 stranca** koji su u Republici Hrvatskoj radili bez radne dozvole.

Sukladno Planu kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije Vlade Republike Hrvatske, pripremljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom inspektoratu koji je stupio na snagu 8. studenoga 2005. g. te koji je među inim inspektorima rada uz dotadašnje utvrdio i novu ovlast - privremene zabrane obavljanja djelatnosti poslodavcima u trajanju od 30 dana, ako se u provedbi inspekcijskoga nadzora utvrde nezakonitosti u svezi sa radom stranaca bez radne dozvole ili u svezi sa radom radnika bez njihovog odgovarajućeg prijavljivanja tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja.

Tijekom 2007. godine, uz nadzor provedbe stotinjak drugih propisa i poduzimanja propisanih mjera, inspektori rada su među inim **privremeno zabranili obavljanje djelatnosti u trajanju od 30 dana kod 344 poslodavca** kod kojih su zatekli 317 radnika-stranca koji su nezakonito radili (297 nije imalo radnu dozvolu, dok ih je 20 imalo radnu dozvolu, ali ne za poslove koje su obavljali, nego za neke druge poslove), 367 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje (302 ih nije bilo uopće prijavljeno, a 65 nisu bila prijavljena s prvim danom početka rada ili nisu bili prijavljeni na odgovarajuće radno vrijeme) te 366 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno zdravstveno osiguranje (303 ih nije bilo uopće prijavljeno, a 63 nisu bila prijavljena s prvim danom početka rada ili nisu bili prijavljeni na odgovarajuće radno vrijeme).

Ocjenjujemo da je poduzimanje mjere privremene zabrane obavljanja djelatnosti u kratkom vremenu dala očekivane pozitivne rezultate, jer je nakon njene primjene od strane inspektora rada Državnog inspektorata, smanjen broj otkrivenih nezakonito zaposlenih radnika. Ova mjera bi vjerojatno bila još učinkovitija da je u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrđena obveza prijave radnika tim tijelima prije početka rada, umjesto u roku od 15 dana od početka zaposlenja (što se u praksi često zlorabi) i da su u propisima o radnim odnosima odredbe o zapošljavanju još preciznije uređene.

Poduzimajući ostale propisane mjere po obavljenim inspekcijskim nadzorima tijekom godine doneseno je **1.200 rješenja – zaključaka**, te je protiv poslodavaca i odgovornih osoba poslodavaca (kada su poslodavci pravne osobe) nadležnim prekršajnim sudovima podneseno **6.484 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka** (sada optužnih prijedloga), zbog sumnje u počinjenje **16.481 prekršaja**, a većina otkrivenih i procesuiranih prekršaja se odnosila na:

- nezakoniti prekovremeni rad, rad u preraspodijeljenom punom radnom vremenu i rad noću,
- zapošljavanje radnika bez sklapanja ugovora o radu prije početka rada, odnosno uručjenja pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, neprijavljivanje radnika na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje, neuručenje radniku primjerka prijave na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje u propisanom roku, te nezakonito zapošljavanje i rad stranaca,
- sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme protivno propisima te sklapanje ugovora o radu koji ne sadrže propisane podatke,
- uskratu pripadajućih prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor,
- neuručivanje radnicima odgovarajućih obračuna plaća, naknada plaća ili otpremnine odnosno obračuna tih dugovanja kada ista do dana dospijeća nisu isplaćena ili nisu isplaćena u cijelosti,
- ne vođenje propisanih evidencija s područja rada i slično.

Od 1.200 donesena rješenja-zaključka, većina ih se odnosila na:

- zabranu obavljanja djelatnosti,
- zabranu rada strancima bez radne dozvole,
- zabranu prekovremenog rada malodobnicima odnosno trudnicama, majkama s djecom do tri godine starosti i samohranim roditeljima s djecom do šest godina starosti, ako nisu dali pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad,
- zabranu noćnog rada žena u industriji kada je ocijenjeno da isti nije bio prijeko potreban, odnosno da nije postojala viša sila ili opasnost od kvara na sirovinama,
- zabranu noćnog rada malodobnika i slično.

U 2007. godini je protiv poslodavaca i odgovornih osoba poslodavaca podneseno **57 kaznenih prijava** zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo povrede prava na rad i drugih prava iz rada (odredbe članka 114. Kaznenog zakona).

Inspektori rada u području radnih odnose su tijekom 2007. sukladno odredbama čl. 36. st. 1. ZDI-a, uputili 4.066 različitih obavijest drugim nadležnim tijelima zbog toga što su tijekom nadzora iz svoje nadležnosti došli do saznanja o možebitnim nepravilnostima iz nadležnosti tih tijela (primjerice, obavijesti Ministarstvu financija o sumnjama u nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i uplatu poreza, prireza i doprinosa; isplatu plaća dijelom uz plaćanje poreza, prireza i doprinosa, a dijelom bez plaćanja istih - isplatom „na ruke“; neplaćanje propisanih povećanja plaće za prekovremeni rad, za rad u dane blagdana te neradne dane; višemjesečna kašnjenja u obračunu i isplati plaće i slično, zatim centrima za socijalnu skrb, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Pravobranitelju za djecu, Prosvjetnoj inspekcija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, MUP-u).

Inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2007. godine obavili:

- **6 891** (2006. g.: 6 039) **nadzora kod poslodavaca na mjestima rada**
- **4 081** **nadzora nad glavnim projektima građevina namijenjenih za rad**
- **1 904** **nadzora nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad**
- odnosno ukupno 12 876 (2006. g.: 12 218) inspeksijskih poslova, u kojima je sadržano **ukupno 15 822 inspeksijska nadzora** (2006. g.: 12 551), što predstavlja **povećanje od 26%**.

Od ukupnog broja inspeksijskih nadzora na mjestima rada, **1 307** (2006. g.: 1 094) **inspeksijskih nadzora obavljeno je povodom smrtnih, teških i skupnih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti**. U svim tim teškim slučajevima:

- **41 osoba je smrtno stradala** (2006. g.: 46)
- **1 300 osoba je teško ozlijeđeno** (2006. g.: 1 071), od čega je
 - 1 malodoban radnik
 - 161 radnica
 - 3 učenika (od čega je 1 učenik bio malodoban)
- **22 radnika je oboljelo od profesionalne bolesti**.

Uz navedeno obavljeno je na mjestima rada 350 (2006. g.: 460) inspeksijskih nadzora povodom lakših ozljeda na radu koje su za posljedicu imale više od tri dana izostanka radnika s rada.

Broj obavljenih nadzora na mjestima rada **na privremenim radilištima** u djelatnosti graditeljstva, brodogradnje i šumarstva, a koji nisu obavljani povodom ozljede na radu, iznosio je **1 279** (2006. g.: 1 216).

Inspektori su obavljali i druge poslove, kao što su aktivna dežurstva radi mogućih dojava ozljeda na radu, sudjelovanje na raspravama povodom podnesenih zahtjeva/prijava kod nadležnih sudova, sudjelovanje na sjednicama odbora za zaštitu na radu, sastanci, stručna savjetovanja i sl. Obavljeno je 1 476 stručnih poslova, a koji se ne evidentiraju kao inspeksijski nadzori.

Ukupan zbroj svih obavljenih poslova u 2007. godini iznosio je 17 298 (2006. g.: 14 248) ili za 21,4% više nego što je obavljeno u 2006. g.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima, inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2007. g. godine, sukladno odredbama ZDI-a i Zakona o zaštiti na radu poduzeli sljedeće inspekcijske mjere:

- donijeli **2 116 rješenja** (2006. g.: 1 900) o otklanjanju 4 237 različitih nedostataka na mjestima rada
- donijeli **1 841 rješenje** (2006. g.: 1 135) o 1 841 zabrani na mjestima rada
 - *od ukupnog broja rješenja na mjestima rada, 986 (2006. g.: 805) ih je doneseno na privremenim radilištima u svezi 1 637 povreda propisa*
- potvrdili **uskladenost 4 081** glavnog projekta sa propisima u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu
- u **1 904** nadzora nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad utvrdili su **2 578** nedostataka o čemu su date primjedbe na izdavanje uporabnih dozvola
- donijeli **83 zaključaka** o dozvoli izvršenja, nakon obavljenih kontrola izvršenja rješenja inspektora rada
- naplatili **66 novčanih kazni** radnicima i neposrednim rukovodiocima na mjestu izvršenja prekršaja
- podnijeli **1 913 (2006. g.: 1 680) zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka** zbog **3 909** počinjenih prekršaja
- podnijeli **96 kaznenih prijava** protiv **142** osobe.

Ističemo kako je tijekom 2007. godine zaprimljeno je 5.700 odluka od nadležnih prekršajnih sudova iz područja radnih odnosa (od kojih se značajan dio odnosi na zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka koji su podneseni tijekom 2006. godine), ali zabrinjava podatak da je u 5.700 odluka – rješenja prekršajnih sudova zaprimljenih u 2007. godini po ranije pokrenutim postupcima inspektora rada iz područja radnih odnosa kojima se odlučivalo o 12.847 prekršaja, čak u odnosu na 3.603 prekršaja uslijedilo obustavljanje postupka zbog nastupanja zastare.

Slična je situacija i za područje zaštite na radu. Tako je tijekom 2007. g. dostavljeno 1 118 odluka prekršajnih sudova o 1 930 sumnji u počinjenje prekršaja iz područja zaštite na radu, od čega se 450 odnosi na zastare. Izrečeno je 1 055 prekršajnih kazni za 1 708 počinjenih prekršaja, te je dostavljeno 17 odluka za kaznena djela, od čega se 5 odnosi na zastare. Izrečene su 2 kazne dvojci počinitelja kaznenih djela.

Dakle, ocjenjujemo da odluke sudova koje slijede po zahtjevima inspektora rada nisu brze (veliki broj prekršajnih postupaka zastarijeva), sankcije najčešće nisu primjerene težini tih prekršaja, tako da se od značajnog broja otkrivenih i procesuiranih prekršaja u području radnih odnosa i zaštite na radu ne vide efekti ili isti nisu razmjerni spomenutim aktivnostima i rezultatima inspektora rada.

3.2. Djelovanje središnjih Odjela

3.2.1. Drugostupanjski postupak

a) Odjel radnih odnosa

Protiv prvostupanjskih rješenja – zaključaka podneseno je ukupno 98 žalbi, od kojih je 80 odbijeno kao neutemeljene.

Tijekom 2007. godine protiv rješenja Povjerenstva za žalbe koja su se odnosila na postupke inspektora rada za radne odnose pokrenuto je 30 upravnih sporova, te u isto vrijeme zaprimljeno 15 presuda kao i 2 rješenja Upravnog suda Republike Hrvatske, od čega je po tužbama iz ranijih godina u svih 15 presuda tužba odbijena, u 1 slučaju je tužba rješenjem odbačena zbog nepravodobnosti, a u 1 slučaju je postupak obustavljen jer je tužitelj odustao od tužbe.

b) Odjel zaštite na radu

Na prvostupanjska rješenja inspektora rada u području zaštite na radu u 2007. g. ukupno je uloženo 12 žalbi, što je za 1 žalbu manje u odnosu na 2006. g. Rješavajući o tim žalbama, Povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata donijelo je:

- 7 rješenja kojima su žalbe odbijene,
- 1 rješenje kojim je žalba odbijena i rješenje izmijenjeno,
- 1 rješenje kojim je žalba odbijena i rješenje dijelom izmijenjeno,
- 1 rješenje kojim je žalba djelom odbijena i rješenje dijelom poništeno i vraćeno na ponovni postupak,
- 1 rješenje kojim je žalba odbijena i rješenje poništeno i vraćeno na ponovni postupak,
- 1 rješenje kojim je poništeno rješenje prvog stupnja i predmet vraćen na ponovni postupak.

Svi navedeni postupci su pokrenuti i dovršeni tijekom 2007. g. u propisanim rokovima za rješavanje. Uspoređujući broj pokrenutih postupaka u drugom stupnju u odnosu na ukupan broj donesenih rješenja i zaključaka u prvom stupnju, kojih je u 2007. g. bilo 3 452, izvodimo podatak da je izjavljeno žalbi na 0,3 % od ukupno poduzetih upravnih mjera.

Upravni spor je pokrenut protiv 3 drugostupanjska rješenja, a nije dostavljena ni jedna presuda ni rješenje Upravnog suda.

3.2.2. Ostali poslovi

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaće inspektora rada, Služba nadzora u području rada i zaštite na radu (Odjel radnih odnosa i Odjel zaštite na radu) su tijekom godine:

- pripremili i održali stručne sastanke sa inspektorima rada na kojima su razmotrena sva aktualna pitanja nadzora provedbe propisa o radnim odnosima i zaštite na radu,
- obavili instruktivno-upravne nadzore kod 20 inspektora rada u područnim jedinicama,
- pripremili i održali nekoliko sastanaka sa voditeljima Odsjeka za nadzor u području radnih odnosa radi razmatranja tekuće problematike inspektora rada, planiranja posebnih akcija u nadzoru ilegalnog zapošljavanja i rada stranaca, posebice u nekim djelatnostima (graditeljstvo, brodogradnja, trgovina, pekarska djelatnost, ugostiteljstvo, turizam, poljoprivreda i sl.), kao i planiranja pojačanog nadzora noćnog i prekovremenog rada, te usuglašavanja stajališta o načinu izvješćivanja,
- pripremali naputke za rad svim inspektorima rada o nadzoru provedbe propisa o radnim odnosima i zaštite na radu,
- pružali stručnu pomoć inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada svih inspektora prvog stupnja,
- obavljani su uvidi u inspekcijske akte inspektora rada iz područnih jedinica u svezi obavljenih nadzora povodom smrtnih i skupnih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te praćenje poduzetih mjera i pravilnosti postupaka.
- pripremali različita pojedinačna izvješća, redovita dvomjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu,
- pripremili više izvješća Vladi Republike Hrvatske i njenim uredima, tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, pučkom pravobranitelju, pravobraniteljici za djecu, pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, sindikatima, poslodavcima, nevladinim udrugama i slično,
- sudjelovali pri izradi nacrtu više zakona i drugih propisa, odnosno davali mišljenja o nacrtima prijedloga tih zakona,
- pripremljeno je cca 2.200 dopisa i odgovora na podneske radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, udruga poslodavaca, te nekih pravnih osoba s javnim ovlastima, a u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava iz radnih odnosa.
- obavljali nadzore nad glavnim projektima građevina namijenjenih za rad (**88** glavnih projekata), te obavljali nadzore nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad kroz sudjelovanje u tehničkim pregledima (**65** građevina)
- sudjelovali u postupku donošenja rješenja za ustanove i trgovačka društva o ovlaštenju za ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima i radnog okoliša te za obavljanje drugih stručnih poslova iz zaštite na radu, koje donosi ministar nadležan za rad (u smislu obavljanja inspekcijskog nadzora kod ovlaštenih trgovačkih društava i davanja mišljenja Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva),
- sudjelovali u postupku donošenja rješenja o oslobađanju od obveze zapošljavanja stručnjaka za zaštitu na radu odnosno ustrojavanja službe zaštite na radu, koje donosi ministar nadležan za rad (u smislu davanja mišljenja nadležnom ministarstvu na temelju izrađenih procjena opasnosti),

- sudjelovali i u radu komisije za polaganje stručnog ispita stručnjaka za zaštitu na radu pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, osnovane od strane ministra, sukladno odredbama Pravilnika o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu, kao i u radu radne skupine, imenovane od strane ministra, za izradu propisa na temelju Zakona o zaštiti na radu.
- sudjelovali u radu Odbora zaštite na radu, Radničkih vijeća i stručnih skupina u pojedinim tvrtkama po pitanjima unaprjeđenja stanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika (Hrvatska elektroprivreda, Hrvatske auto ceste, ...) i pojedinih tehničkih odbora Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

4. ZNAČAJNE POJAVE U OBAVLJANJU INSPEKCIJSKIH NADZORA

4.1. Područje radnih odnosa

Programske aktivnosti inspektora rada u području radnih odnosa usmjeravaju se na način da se prije svega pravodobno obave nadzori inicirani podnescima po kojima inspektori imaju obvezu u propisima točno određenim rokovima donijeti rješenje (primjerice, donošenje rješenja po zahtjevu za preraspodjelu radnog vremena, rješavanje o zahtjevu zakonskog zastupnika za sudjelovanjem - uz naplatu osobe mlađe od 15 godina u snimanju filmova, pripremanju i izvođenju umjetničkih, scenskih ili drugih sličnih djela, donošenje rješenja o zahtjevu za ostvarivanjem prednosti pri zapošljavanju hrvatskih branitelja i drugih osoba iz čl. 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,...), zatim nadzori po podnescima radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, inspekcijskih službi i drugih tijela državne uprave, odnosno drugih pravnih i fizičkih osoba (po kojima su inspektori sukladno odredbama čl. 222. Zakona o radu i čl. 37. ZDI-a, dužni obaviti nadzor te o poduzetim radnjama i mjerama pismeno obavijestiti podnositelja), a tek poslije obavljanja tih nadzora daljnje prioritete aktivnosti inspektora usmjeravaju se na ciljne nadzore provedbe propisa koji se odnose na zakonitost zapošljavanja i prijavljivanja radnika nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja (uključivo i zakonitost rada stranaca i zapošljavanja malodobnika), na prekovremeni i noćni rad, na odmor (dnevni, tjedni i godišnji) na propisane evidencije o radnicima i o plaćama, na izvršenje obveze poslodavca o uručenju radnicima obračuna plaća, naknada plaća i otpremnina i slično.

Nezakonito zapošljavanje prisutno je u skoro svim djelatnostima, posebno u graditeljstvu, brodogradnji, trgovini, ugostiteljstvu, turizmu, poljoprivredi, šumarstvu, pekarstvu, medijima ..., a najčešće je izraženo kao:

- zapošljavanje radnika bez prethodnog sklapanja ugovora o radu u pisanom obliku, odnosno bez prethodnog uručenja radniku pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, kada taj ugovor nije sklopljen u pisanom obliku, ili zapošljavanje radnika na način da oni za poslodavca nesamostalno rade obavljajući poslove koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca imaju obilježja posla za koji se zasniva radni odnos, ali temeljem raznih oblika "simuliranih (prividnih) ugovora" (ugovor o djelu, ugovor o savjetodavnoj suradnji i sl.), umjesto temeljem ugovora o radu, no i u jednom i u drugom slučaju bez prijavljivanja tih radnika nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja, odnosno bez uručenja radniku prijave na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje u propisanom roku,
- zapošljavanje ili rad stranaca u Republici Hrvatskoj protivno zakonu ili bez prijave nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja, kada je to obvezno,

- zapošljavanje radnika na način da se sa njima sklapaju ugovori o radu s nepunim radnim vremenom (najčešće na 20-30 sati tjedno) i da se isti prijavljuju tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja kao da rade nepuno radno vrijeme, iako rade puno radno vrijeme, pa čak i više od punog radnog vremena.

Još uvijek nije zanemariv broj podnesaka radnika i radničkih vijeća, kojima se traže nadzori i u cilju ostvarenja nekih pojedinačnih prava radnika (primjerice, osporava se odluka poslodavca o izvanrednom otkazu ugovora o radu, ukazuje na to da su normativi rada nerealno utvrđeni ili naglašava da sudski postupak o nekom spornom pravu iz radnog odnosa dugo traje i slično) očekujući da bi se rješenjem inspektora, umjesto presudom suda, poništila sporna odluka poslodavca ili naredilo poslodavcu da ispuni neku svoju obvezu prema radniku. Ima slučajeva i da poslodavci podnescima traže od inspektora rada nadzor radi poduzimanja mjera za koje oni nisu nadležni, (primjerice, traže zabranu nezakonitog štrajka i naknadu štete koju su pretrpjeli zbog štrajka koji nije organiziran i poduzet u skladu s odredbama zakona i sl.). Takvi zahtjevi inspektorima rada su vjerojatno posljedice što neprimjereno dugog trajanja radnih sporova pred sudom, što čestog i razumljivog ustručavanja radnika da protiv poslodavca pokreću takve sporove, posebice onda kada se oni ne vode zbog prestanka radnog odnosa.

Poslije nezakonitosti koje su u svezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i osnovno zdravstveno osiguranje (za što smo predlagali i dobili oštrije ovlasti za inspektore rada, koje po našoj ocjeni već daju pozitivne rezultate), najozbiljniji problemi radnika vezani su za nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i propisanih uvećanja za prekovremeni rad, rad nedjeljom, blagdanom, neradnim danom, povremene isplate dijela plaća uz plaćanje propisanih poreza, prireza i doprinosa, a dijela «na ruke» bez uplate propisanih fiskalnih i socijalnih obveza i slično.

Podsjećamo da je odredbama čl. 3. st. 1. t. 19. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja (NN br. 147/02, 175/03 i 177/04) kao i odredbama čl. 14. st. 1. t. 1. Zakona o porezu na dohodak (NN br. 177/04) i čl. 2. Pravilnika o doprinosima za obvezna osiguranja (NN br. 1/05 i 14/05) utvrđeno **što se smatra plaćom** (iz istih slijedi da je plaća novčani i svaki drugi primitak ... koji je s osnove radnog odnosa ... u određenom mjesecu poslodavac ... **isplatio ili bio dužan isplatiti radniku prema propisima o radu, drugim propisima ili kolektivnom ugovoru, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza, poreza na dohodak i iznosa koji se isplaćuje radniku s te osnove**) te da je prema odredbi čl. 66. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja obveznik obračunavanja doprinosa pri obračunu i isplati plaće, odnosno za slučaj da ne isplati ili ne isplati u cijelosti plaću za prethodni mjesec u mjesecu u kojem je dospjela isplata plaće, dužan obračunati doprinose prema iznosu dospjele, a neisplaćene plaće do zadnjeg dana mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće.

Nadzor provedbe spomenutih odredbi propisa je u svezi sa financijskim poslovanjem i u nadležnosti je Ministarstva financija, tj. Porezne uprave i Financijske policije, skladno odredbama čl. 2. i 3. Zakona o poreznoj upravi (NN br. 67/01, 94/01 i 177/04) i čl. 5. Zakona o financijskoj policiji (NN br. 177/04). Obavljajući nadzore iz svoje nadležnosti inspektori rada o svojim saznanjima i sumnjama u zakonitost financijskog poslovanja poslodavaca redovito obavještavaju spomenuto tijelo nadzora.

Mišljenja smo da je potrebno preispitati i odredbe u propisima koje inspektore obvezuju na obavljanje nadzora po svakom podnesku fizičke ili pravne osobe jer se inspektori tako uz značajan vremenski angažman nerijetko usmjeravaju na otkrivanje nezakonitosti sa malom društvenom opasnosti i štetnosti čime se smanjuje vrijeme za otkrivanje nezakonitosti s velikom društvenom opasnosti i štetnosti (nezakonitosti u svezi sa sivom ekonomijom).

Ukazivanja na nezakonitosti u spomenutim podnescima mogla bi samo služiti u operativnom planiranju redovitih i ciljnih nadzora.

4.2. Područje zaštite na radu

U području nadzora zaštite na radu je u 2007. g. došlo do značajnijeg povećanja broja inspektora rada te je, uz druge pozitivne rezultate, zaustavljen dosadašnji trend pada broja inspeksijskih nadzora na privremenim radilištima. Obzirom na stanje primjene propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu u gospodarstvu i velikog broja štetnih događaja s teškim posljedicama, potrebno je ostvariti daljnje povećanje broja nadzora na mjestima rada, a naročito na privremenim radilištima.

U 2007. g. doneseno je na temelju Zakona o zaštiti na radu 4 nova provedbena propisa, a jedan je stavljen van snage. Donesen je i 31 novi propis koji su povezani s primjenom Zakona o zaštiti na radu, a da je istovremeno stavljeno van snage 3 propisa koji su u svezi s novodonesenima. To zahtjeva više vremena za stručno usavršavanje inspektora rada, a ovakvo stanje donošenja novih propisa ima i dalji trend rasta.

Glede podnošenja kaznenih prijava činjenica je da se o ishodima postupaka slabo ili gotovo nikako ne izvješćuje Državni inspektorat, a kazneni postupci traju po nekoliko godina.

U svezi očevida teških i smrtnih ozljeda na radu naglašavamo kvalitetnu suradnju sa MUP-om, Odsjekom krvnih delikata (ekipom za očevide) čija je pomoć značajna pri osiguranju mjesta događaja, izuzimanju dokaza, pribavljanju nalaza vještačenja, izrade foto-elaborata.

5. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA

Ocjenjujemo da bi poboljšanju stanja u provedbi propisa o radnim odnosima (kao i propisa u svezi sa radnim odnosima) i propisa o zaštiti na radu, te učinkovitijem djelovanju inspektora rada Državnog inspektorata moglo doprinijeti slijedeće:

1. Osiguranje puno efikasnijeg djelovanja pravosuđa, kako u postupcima po tužbama radnika - sindikata radi zaštite pojedinačnih prava radnika, tako i po optužnim prijedlozima za pokretanje prekršajnog postupka odnosno kaznenim prijavama inspektora rada u slučajevima kršenja propisa o radnim odnosima i o zaštiti na radu uz prioritarno rješavanje takvih predmeta, izricanje primjerenih kazni, te osiguravanje besplatne pravne pomoći u određenim postupcima zaštite prava iz radnih odnosa.
2. U kaznenim odredbama Zakona o radu (kao i drugih propisa kojima se uređuju neka prava iz radnog odnosa i u svezi s radnim odnosom) razmotriti opravdanost utvrđivanja novčanih kazni za teške prekršaje poslodavaca na način da iste budu utvrđene «po radniku» (kao što je slučaj kod prekršaja ne prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje, za prekršaj nezakonitog zapošljavanja stranca i sl.).
3. Zbog sve izraženije sumnje u točnost evidencija o stvarnom radnom vremenu radnika zadužiti ministarstva nadležna za rad i financije da se razmotri mogućnost preciznijeg uređenja ovih evidencija kao i opravdanost sudjelovanja radnika ili njihovog predstavnika u vođenju – potvrđivanju tih evidencija, prije no što se po njima pristupi obračunavanju plaće.

4. U Zakonu o radu utvrditi da umjesto inspektora rada prethodno odobrenje za sudjelovanje malodobnika u snimanju filmova, pripremanju i izvođenju umjetničkih, scenskih ili sličnih djela, daju uredi državne uprave nadležni za poslove rada, kao što je to u slučaju prethodnog odobrenja noćnog rada žena u industriji, a nadzor nad provedbom tih odredbi obavljali bi inspektori rada.
5. Razmotriti mogućnost da se u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrdi obveza prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje prije početka rada radnika, te preciznije i jasnije odrediti obilježja posla za koje se obvezno zasniva radni odnos.
7. Daljnje jačanje administrativnih kapaciteta za nadzor provedbe propisa o radnim odnosima i o zaštiti na radu.
8. Kod poslodavaca kod kojih su učestale nezakonitosti, uključivo i uskrata pripadajućih uvećanih plaća za prekovremeni rad..., od strane sindikata odlučnije poduzimati mjere za ostvarenje pojedinačnih prava radnika.
9. Razmotriti opravdanost proširenja broja i vrsta nezakonitosti u području radnih odnosa i zaštite na radu s manjim štetnim posljedicama za koje inspektori ne bi bili obvezni pokretati prekršajni postupak, ako ih poslodavci otklone u određenom kratkom roku od dana otkrivanja takvih nezakonitosti.

6. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA

6.1. *Gospodarski inspektori*

Sukladno utvrđenom djelokrugu rada gospodarski inspektori Državnog inspektorata nadziru primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- obavljanje djelatnosti trgovine,
- obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti,
- prijava i odjava turista te obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe,
- obavljanje obrta,
- zaštita potrošača,
- cijene proizvoda i usluga, naknade, pristojbe, pretplate i druge slične naknade koje se zaračunavaju po propisu,
- tehnički i sigurnosni zahtjevi za proizvode, postupci ocjene sukladnosti, kontrola kakvoće proizvoda, isprave koje moraju imati proizvodi, deklariranje, označavanje, obilježavanje i pakiranje proizvoda,
- valjanost žigova i isprava o ispravnosti mjerila te ispunjenja mjeriteljskih zahtjeva,
- uporaba mjernih jedinica i njihovo navođenje u prometu roba,
- promet i reproduciranje (umnožavanje) glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosaču zvuka i slike, računalnih programa i knjiga,
- zaštita industrijskog dizajna, žigova i korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla proizvoda,
- promet proizvoda izrađenih prema izumu,
- promet predmeta od plemenitih kovina,
- stavljanje na tržište roba iz robnih zaliha,
- promet grožđa za preradu u vino,
- promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina,
- promet riba i drugih morskih i slatkovodnih organizama,

– obavljanje i drugih poslova u području prometa robom, uslugama, ugostiteljske i turističke djelatnosti kada je to određeno posebnim zakonom.

6.2. Ustojstvo

Sukladno odredbama čl. 8. i 11. ZDI-a, nadzor provedbe propisa u području prometa robe i usluga obavljaju gospodarski inspektori i viši gospodarski inspektori u područnim jedinicama Državnog inspektorata te ispostavama područnih jedinica, a Služba nadzora u području prometa robe i usluga prati provedbu propisa i sudjeluje u izradi propisa čiju provedbu nadzire, poduzima mjere za pravodobno, učinkovito i stručno obavljanje nadzora i poduzimanje propisanih mjera, priprema Program rada i izvješće o radu, izrađuje i predlaže naputke za rad inspektora za provođenje nadzora i daje stručna mišljenja o primjeni propisa iz svog djelokruga, surađuje s drugim tijelima državne uprave, te međunarodnim institucijama, izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja za upravna područja iz svog djelokruga, izrađuje prijedloge odgovora na tužbu protiv rješenja Povjerenstva za žalbe u suradnji sa Službom pravnih poslova obavlja nadzor nad radom inspektora glede pravilnosti vođenja inspekcijskog i upravnog postupka te obavlja i druge poslove koje joj odredi glavni inspektor, nadzire stručnost i profesionalnost u radu inspektora, unapređuje metodologiju rada i sl.

Za obavljanje poslova Službe nadzora u području prometa robe i usluga, kao unutarnjoj ustrojstvenoj jedinici u sastavu Državnog inspektorata, ustrojjeni su slijedeći odjeli:

- Odjel prometa robe i usluga,
- Odjel zaštite potrošača,
- Odjel ugostiteljstva i turizma,
- Odjel tehničkog zakonodavstva,
- Odjel intelektualnog vlasništva,
- Odjel nadzora hrane i
- Odjel ispitivanja sukladnosti (laboratorij) - u osnivanju.

Radi učinkovitog i neposrednog obavljanja poslova i zadaća u svim područnim jedinicama Državnog inspektorata ustrojen je Odjel za nadzor u prometu robe i usluga unutar kojeg se osnivaju

- Odsjek za nadzor u području prometa robe i usluga,
- Odsjek za nadzor u području ugostiteljstva i turizma, a u PJ Zagreb i Odsjek za nadzor u području tehničkog zakonodavstva i intelektualnog vlasništva.

6.3. Pregled državnih službenika – gospodarskih inspektora

Na dan 31.12.2007. godine bio je zaposlen 441 gospodarski inspektor i to 155 viših gospodarskih inspektora, 256 gospodarskih inspektora i 30 gospodarskih inspektora III vrste zvanja.

7. DJELOVANJE GOSPODARSKIH INSPEKTORA U PODRUČNIM JEDINICAMA DRŽAVNOG INSPEKTORATA

7.1. Analiza rezultata rada gospodarskih inspektora – prvostupanjski postupak

Sukladno utvrđenom djelokrugu te Planu i programu rada gospodarski inspektori su u 2007. godini obavili **161.172 inspeksijskih poslova**, (89.139 inspeksijskih nadzora, te 72.033 nadzora po zahtjevima za izdavanje uvjerenja o kakvoći) u kojima je obavljeno **577.047 kontrola primjene propisa**. Pregled važnijih podataka o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama gospodarskih inspektora iskazan je u tabelama koje su u prilogu izvješća.

U nastavku teksta daje se pregled obavljenih poslova prema vrstama inspeksijskog nadzora iz djelokruga rada gospodarskih inspektora

7.1.1. Rezultati nadzora u području djelatnosti trgovine, obrta i usluga

U području nadzora djelatnosti trgovine, obrta i usluga kontrolirana je primjena odredbi Zakona o trgovini, Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o obrtu, Uredbe o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu, kao i odredbi propisa koji su donijeti temeljem tih zakona.

I u protekloj godini su najčešće kršenja odredbi Zakona o trgovini utvrđivani zbog obavljanja djelatnosti bez legaliziranja djelatnosti prethodnim upisom u registar trgovačkog suda ili u obrtni registar, prodaje robe ili vlastitih proizvoda bez rješenja o ispunjavanju zakonom propisanih uvjeta, ne vođenja ili nepropisnog vođenja popisa robe za prodaju robe ili vlastitih proizvoda na malo, te prodaje robe bez porijekla.

Veliki dio aktivnosti gospodarskih inspektora stalno je usmjeren na kontrole obavljanja prodaje robe na tržnicama, drugim otvorenim prostorima i uz magistralne putove, posebno na nadzor i sprječavanje nelegalne trgovine fizičkih osoba kao dijela provedbe programa mjera Vlade RH na suzbijanju „sive“ ekonomije.

U predmetu kontrole ove djelatnosti, gospodarski inspektori su u **30.961 inspeksijskih nadzora** kod pravnih i fizičkih subjekata, obavili **ukupno 144.825 kontrola primjene propisa**, odnosno kod svakog subjekta nadzora obavljeno je, u prosjeku, preko tri kontrole propisa u jednom nadzoru.

U navedenom broju nadzora gospodarski inspektori utvrdili su **ukupno 13.899 povreda propisa**, zbog čega su poduzeli slijedeće mjere:

- podnijeli **8.416 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**,
- podnijeli **5 kaznenih prijava** zbog kaznenog djela neovlaštenog skidanja pečata,
- izdali **55 prekršajnih naloga** u kojima su izrečene **novčane kazne u iznosu od 256.600,00 kuna**,
- naplatili **1.804 novčanih kazni za prekršaj na licu mjesta, u ukupnom iznosu od 998.342,00 kuna**,

Nadalje, gospodarski inspektori donijeli su **5.139 upravnih rješenja** kojima je zabranjeno obavljanje djelatnosti trgovine bez legaliteta, zbog prodaje robe bez rješenja o ispunjavanju zakonom propisanih uvjeta, zbog ne vođenja ili nepropisnog vođenja popisa robe, odnosno kojima je stavljena roba izvan prometa zbog raznih nedostataka (dokumenti o porijeklu robe, deklaracije), i to:

- **1.179 rješenja o zabrani rada**,
- **1.267 rješenja o otklanjanju nedostataka**,

- **16 rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa** kod kupnje robe u ukupnom iznosu od **7.457.485,00 kuna**
- **2.382** usmenih rješenja u zapisniku (od kojih je **njih 438 odmah izvršeno pečaćenjem** prostorija, uređaja i opreme),
- 293 rješenja zbog drugih kršenja propisa u toj djelatnosti,
- donijeli su 82 zaključka kojima su zbog neizvršenja rješenja, sukladno odredbama članka 49. Zakona o Državnom inspektoratu, **izrečene novčane kazne u ukupnom iznosu od 250.000,00 kuna,**
- u 161 prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima predložili oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 2.736.205,00 kuna,
- privremeno **oduzeli robe** u vrijednosti od **2.723.155,00 kuna,**
- stavili **izvan prometa robe** u vrijednosti od **79.827.419,00 kuna.**

7.1.2. Rezultati nadzora zabrane prodaje duhanskih proizvoda i alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina

U nadzorima primjene propisa, kojima je odredbama Zakona o trgovini zabranjena prodaja alkoholnih pića, odnosno odredbama Zakona o mjerama ograničenja uporabe duhanskih proizvoda prodaja duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina, gospodarski inspektori obavili su **ukupno 19.545** kontrola odredbi zabrane prodaje duhanskih proizvoda, kao i alkoholnih pića i pića koja sadrže alkohol, te odredbi o obvezi isticanja vidljivih oznaka o zabrani prodaje tih roba osobama mlađim od 18 godina.

Tijekom nadzora utvrdili su **179 kršenja odredbi Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda i Zakona o trgovini** kojima su propisane navedene zabrane prodaje i obveze isticanja oznaka o zabrani prodaje, zbog čega su podnijeli 176 zahtjeva prekršajnim sudovima, donijeli 111 upravnih rješenja o zabrani prodaje tih proizvoda, odnosno o naređivanju isticanja zakonima propisanih oznaka, a u dva je slučaja zapečatili prodajni prostor.

7.1.3. Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti

U području nadzora komunalnih djelatnosti gospodarski inspektori su obavili **274 inspeksijskih nadzora, odnosno 722 kontrole primjene propisa** koji se odnose poslovanje subjekata koji obavljaju komunalne usluge (Zakona o komunalnom gospodarstvu, Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o trgovačkim društvima...). U ovom području najizraženiji su problemi koji se odnose na postupanje isporučitelja komunalne usluge zbog zaračunavanja potrošačima u računima dodatno i posebno troškova održavanja u vidu fiksnog troška za isporuku pitke vode i odvodnju, a pod raznim nazivima kao: troškovi održavanja vodomjera, održavanja vodovodnog sustava, osnovna uplata, naknada za koncesiju i dr., najčešće uz prethodno dobivenu suglasnost poglavarstava JLS, ali i bez te suglasnosti.

Tako su gospodarski inspektori u inspeksijskim nadzorima **utvrdili 97 povreda propisa**, zbog čega su:

- podnijeli 74 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka;
- donijeli 55 upravnih rješenja, i to:
- 26 upravnih rješenja koja se odnose na zabranu obavljanja komunalne djelatnosti obavljanja usluga prijevoza pokojnika bez koncesije ili bez ugovora JLS,
- 3 rješenja o otklanjanju nedostataka,
- 4 rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa za obavljene usluge u ukupnom iznosu od 137.932,00 kuna
- 2 rješenja zbog drugih nedostataka,

- 20 usmenih rješenja u zapisniku (od kojih je 3 izvršeno odmah pečaćenjem prostorija, uređaja i opreme),
- donijeli 3 zaključka kojima su zbog neizvršenja rješenja izrečene novčane kazne u ukupnom iznosu od 10.000,00 kuna,

7.1.4. Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu

U predmetima kontrole primjene propisa kojima je uređeno obavljanje cestovnog prometa, gospodarski inspektori su prema Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu ovlašteni uz Inspekciju cestovnog prometa i cesta, koja obavlja nadzor nad primjenom odredbi cijelog Zakona, za provedbu nadzora nad primjenom odredbi svega šest članaka toga Zakona: članka 7. (licencija za početak obavljanja djelatnosti), članka 34. (prodaja vozničkih karata), članka 35. (cjenici prijevoznika), članka 46., 47. i 49. (obavljanje autotaksi prijevoza).

Nadzore navedenih odredbi Zakona gospodarski inspektori su u pravilu obavljali, u suradnji sa inspektorima cestovnog prometa i cesta, a najčešće temeljem predstavki taksista, prijevoznika ili njihovih udruga.

U protekloj godini, u sklopu ciljanih akcije nadzora, najčešće u dijelu koji se odnosi na odredbe Zakona o obavljanju usluga autotaksi prijevoza putnika, gdje se radi o obavljanju djelatnosti bez potrebne koncesije i suprotno propisu JLS kojim je prijevoz uređen, obavljanje autotaksi prijevoza u razdoblju privremene obustave djelatnosti, neizdavanju računa za obavljanje uslugu prijevoza te obavljanje prijevoza tereta bez odobrenja, u suradnji sa prometnom policijom i nadležnim inspektorima cestovnog prometa i cesta, gospodarski inspektori su obavili **500 kontrola primjene odredbi** citiranog Zakona, u kojima su utvrdili **83 nepravilnosti**, zbog kojih su:

- podnijeli 81 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (zbog obavljanja djelatnosti bez koncesije te zbog obavljanja neregistrirane djelatnosti),
- donijeli 46 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti.
- naplatili jednu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 1.000,00 kuna

7.1.5. Rezultati nadzora u području energetske djelatnosti

U nadzorima promjene propisa kod raznih subjekata koji obavljaju određenu energetske djelatnosti, gospodarski inspektori **obavili su 198 inspekcijski nadzor** a od toga se najveći broj tih nadzora odnosio na toplinsku i električnu energiju, budući da se i većina predstavki po kojima su nadzori obavljani odnosila na isto. U tim nadzorima gospodarski inspektori su obavili **474 kontrole primjene propisa** (Zakona o energiji, Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, Zakona o tržištu plina i pratećih propisa).

Gospodarski inspektori utvrdili su **ukupno 29 povreda propisa** koji uređuju ovo područje, zbog čega su poduzeli slijedeće mjere:

- podnijeli su 24 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka,
- donijeli su 20 upravnih rješenja od kojih se:
- 8 odnosi na upravna rješenja o zabrani rada bez energetske suglasnosti nadležne Agencije (HERA-e);
- 8 na upravna rješenja o otklanjanju nedostataka;
- **3 na upravna rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa** za isporuku toplinske energije u ukupnom iznosu od **7.886.736,00 kuna**.

7.1.6. Rezultati nadzora nad primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača

Tijekom 2007. godine gospodarski inspektori obavili su ukupno **47.899 kontrola** nad primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača i drugih propisa kojima se štite gospodarski interesi potrošača, te utvrdili **9.222 povrede propisa**, a od toga ih se oko 6% odnosilo na povredu odredbi drugih zakona kojim se uređuje područje zaštite potrošača.

Ukupno utvrđeni postotak prekršaja u odnosu na broj nadzora u izvještajnom razdoblju je bio oko 19%, što predstavlja pad u odnosu na 2006. godinu, kad je broj prekršaja u odnosu na broj nadzora bio oko 25%, odnosno 26% u 2005. godini.

Od ukupno utvrđenih 9.222 prekršaja 63 % ih se odnosilo na isticanje cijena jasno vidljivo i čitljivo, isticanje cijena koje nisu konačne za potrošače nepridržavanje istaknutih cijena i na to da su na tržištu zatečeni proizvodi bez propisanih obavijesti o proizvodu, dok je na sve ostale povrede odredbi Zakona o zaštiti potrošača obuhvaćalo 37%.

I u 2007. godini, kao i u prethodnim godinama, od početka primjene Zakona o zaštiti potrošača, najveći utvrđeni broj prekršaja odnosio se na odredbe o isticanju cijena i o obavijesti o proizvodu (deklariranju).

Zabrinjavajuća je pojava da je broj podnesaka potrošača, koji traže zaštitu potrošačkih prava od DI čak u laganom porastu u odnosu na prethodne godine, s tim da se u protekloj godini najveći broj podnesaka odnosio na zaštitu prava potrošača koji su kupili proizvod s nedostatkom, dok su se u prethodnim godinama potrošači uglavnom žalili na neisticanje cijena, neizdavanje računa, neopravdano naplaćivanje vrećica za nošenje kupljene robe i sl.

7.1.7. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda

Kao i prethodnih godina i u 2007. godini gospodarski inspektori nastavili su pojačani nadzor nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda s posebnim naglaskom na primjenu propisa o evidentiranju utroška brašna pri proizvodnji pekarskih proizvoda i deklariranju pekarskih proizvoda.

O rezultatima nadzora izvješćivano je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, koje je kao stručni nositelj izrade Zakona o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište bilo posebno zainteresirano za njegovu provedbu te druga nadležna tijela.

Prema dostavljenim izvješćima, u **ukupno 2.412 inspekcijska nadzora**, utvrđen je **921 prekršaj**, što znači da je postotak prekršaja u odnosu na broj nadzora bio 38 %, dok je taj postotak u 2006. godini iznosio 48%.

Ukoliko se pri proizvodnji pekarskih proizvoda ne primjenjuju odredbe Pravilnika o količini brašna utrošenog za proizvodnju pojedinih pekarskih proizvoda, Zakon o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište propisuje kao obveznu mjeru zatvaranje pekarnice u trajanju 30 dana, stoga je tijekom 2007. godine **pečaćenjem zatvoreno 105 pekarnica**, dok je tijekom 2006. godine zatvoreno 177 pekarnica.

Isto tako, nadzorima je utvrđeno da se na tržište i dalje stavljaju pekarski proizvodi koji nisu deklarirani u skladu s odredbama Zakona o hrani, Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju hrane i Pravilnika o žitaricama, mlinskim i pekarskim proizvodima, tjestenini, tijestu i proizvodima od tijesta.

U protekloj godini zapečaćeno je 4% pregledanih pekarnica, što je velik postotak, s obzirom na to da se pekarnice nadziru u kontinuitetu već od 1999. godine, iako je taj postotak prihvatljiv u odnosu na 2006. godinu, kad je zapečaćeno 8% pregledanih pekarnica.

Od ukupno 921 utvrđenih prekršaja oko 80% ih se odnosilo na povrede odredbi Zakona o trgovini, (uglavnom nepropisno vođenje knjige popisa i MTU u dijelu prostora u kojem se prodaju vlastiti pekarski proizvodi), na nepropisno deklariranje pekarskih proizvoda, na povrede odredbi Zakona o zaštiti potrošača (isticanje cijena i dr.) i na nepropisno vođenje

knjige KEUB, dok se oko 20% prekršaja odnosilo na povredu ostalih propisa iz djelokruga rada gospodarskih inspektora Državnog inspektorata.

Iako je postotak utvrđenih prekršaja u odnosu na broj nadzora za 10% manji u odnosu na 2006. godinu (38 % u 2007. godini i 48% u 2006. godini), još uvijek ne možemo biti zadovoljni stanjem na tržištu, tim više što se radi o proizvodima koji se svakodnevno kupuju i konzumiraju i na koje su potrošači posebno senzibilizirani, te će se pekarnice i u sljedećem periodu biti predmet pojačanih nadzora gospodarskih inspektora.

7.1.8. Nadzor roba iz robnih zaliha

Gospodarski inspektori su prema odluci Vlade RH obavljali inspekcijske nadzore nad primjenom odredbi Zakona o strateškim robnim zalihama koje se odnose na provedbu ugovora o uskladištenju i čuvanju robnih zaliha i stanju zalihama. Rezultati obavljenih nadzora su dostavljani u Odjel, gdje su analizirani i objedinjavani u zajedničko izvješće, koje je dostavljano Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, a po potrebi i Vladi RH.

7.1.9. Rezultati nadzora u području tehničkog zakonodavstva

Inspekcijski nadzori u području tehničkog zakonodavstva podrazumjevaju poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju tehnički i sigurnosni zahtjevi za proizvode, prava i obveze pravnih i fizičkih osoba koje stavljaju proizvode na tržište, postupke ispitivanja i ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, namjensko korištenje naftnih derivata, dokumente (tehničku dokumentaciju, potvrde, jamstva, upute za uporabu, upute za sklapanje, održavanje, upozorenja i sl.), koje moraju imati proizvodi prije stavljanja na tržište, način deklariranja, pakiranja i označivanja proizvoda propisanim oznakama, pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje proizvodi mogu predstavljati, te po potrebi povlačenje proizvoda s tržišta.

U 2007. godini gospodarski inspektori obavili su ukupno 16.038 kontrola primjene propisa iz područja tehničkog zakonodavstva, te su po obavljenim nadzorima podnijeli 1.828 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv prekršitelja, te su donijeli 64 upravnih mjera o otklanjanju nedostataka odnosno zabrani prometa nesukladnih proizvoda u vrijednosti 10.020.951,92 kn. U nastavku se daje prikaz broja nadzora i poduzetih mjera za nadzore:

7.1.9.1. Lož ulje-plavi dizel

Gospodarski inspektori obavili su 6421 senzorskih pregleda uzoraka goriva za pogon motornih vozila, pri čemu su utvrdili da je u 451 zaustavljenom vozilu (7,02 %) korišteno nenamjensko gorivo, a identificirani uzorci goriva su 413 lož ulja i 38 plava dizela, zbog čega su podnijeli 451 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim carinskim upravama.

7.1.9.2. Tekuća naftna goriva

Gospodarski inspektori su tijekom 2007. obavili 257 kontrola primjene propisa o kakvoći i označavanju tekućih naftnih goriva sukladno odredbama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva (NN br. 53/06), donesene temeljem Zakona o zaštiti zraka (NN br. 178/04).

Zbog utvrđenih povreda propisa podnijeli su 20 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i to:

- u 13 slučajeva gorivo nije označeno sukladno čl. 17. Uredbe (za goriva iz uvoza – Italija, Mađarska, te gorivo OMV, INA);

- u 6 slučajeva, povreda čl. 80. podst. 6. Zakona o trgovini, prodaja robe s oznakama i podacima koji bi mogli stvoriti zbrku glede kakvoće;
- u 1 nadzoru, za poslovni prostor nije ishodeno rješenje za MTU suprotno čl. 24. Zakona o trgovini.

7.1.9.3. Tekstil-obuća

U 2007. god. gospodarski inspektori obavili su ukupno 5.554 kontrola primjene propisa o označavanju tekstila sukladno odredbama Pravilnika o označavanju sastava i naziva tekstila (NN br. 135/05), Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN br. 158/03 i 79/07) i Zakona o zaštiti potrošača (NN br. 79/07).

Zbog utvrđenih povreda propisa podnijeli su 754 (13,57%) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i donijeli 242 rješenja (139 usmenih i 103 pisanih) o otklanjanju nedostataka i zabrani prometa proizvoda u količini od 18.458 kom i 32,5 m tkanine ukupne vrijednosti 3.285.308,26 kn.

Nadalje, obavili su 1.892 kontrola primjene propisa o označavanju obuće sukladno odredbama Pravilnika o označavanju materijala glavnih dijelova obuće namijenjene prodaji potrošaču (NN br. 135/05), Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN br. 158/03 i 79/07) i Zakona o zaštiti potrošača (NN br. 79/07).

Zbog utvrđenih povreda propisa podnijeli su 282 (14,90%) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i donijeli 126 rješenja (79 usmenih i 57 pisanih) o otklanjanju nedostataka i zabrani prometa raznoj obući u količini od 7.102 para i vrijednosti od 1.683.004,36 kn. Najveći broj prekršaja (označavanje sastava vlakna, naziva vlakna, označavanje obuće piktogramima) utvrđen je za uvozne proizvode iz Kine, Tajlanda i sl.

7.1.9.4. Električna i druga tehnička oprema

Tijekom 2007. gospodarski inspektori obavili su ukupno 4.790 kontrola primjene propisa (1.058 kod uvoznika i 3732 kod trgovaca) kojima se propisuju zahtjevi koje moraju zadovoljavati domaći i uvozni proizvodi, navode se isprave koje moraju imati i određuje način označavanja proizvoda prije stavljanja na tržište, sukladno:

- Pravilniku o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica (NN br. 135/05) temeljem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN br. 158/03 i 79/07),
- Pravilniku o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC) (N.N. br. 16/05) i Pravilniku o uvjetima stavljanja na tržište, stavljanja u pogon i uporabu radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme (RiTT oprema) (N.N. br. 5/05) temeljem Zakona o telekomunikacijama (N.N. br. 122/03., 158/03., 60/04.-redakcijski pročišćeni tekst i 70/05),
- Pravilniku o energetske učinkovitosti kućanskih aparata (NN br. 133/05) temeljem Zakona o energiji (NN br. 68/01, 177/04 i 76/07).

U razdoblju od III.-XII. 2007. god. gospodarski inspektori obavili su 889 inspekcijskih nadzora (156 kod uvoznika i 733 kod trgovaca), podnijeli 133 (ili 18,1 %) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (30 protiv uvoznika i 103 protiv trgovaca) zbog utvrđenih povreda propisa-proizvodi bez uvjerenja o kakvoći, bez oznake sukladnosti, bez potvrde o sukladnosti, isprava, oznaka energetske učinkovitosti.

Nadalje, gospodarski inspektori su donijeli 55 usmenih i 25 pisanih rješenja o zabrani prometa 7145 proizvoda (120 fluo-svjetiljke, 273 rasvjetna tijela, 86 klima uređaja, 333

kućanska uređaja, 272 informatička uređaja, 731 dječje igračke s elek. i elektron. komponentom i dr.) u vrijednosti od 1.515.913,54 kn.

7.1.9.5. Plinski aparati

U razdoblju od 1.9.-30.11.2007. god. gospodarski inspektori obavili su 237 inspekcijskih nadzora primjene propisa kojima se propisuju zahtjevi koje prije stavljanja na tržište moraju ispuniti uvozni i domaći plinski aparati, sukladno Pravilnikom za plinske aparate (NN br. 135/05).

Tijekom nadzora utvrdili su 80 povreda primjene propisa (28-bez oznake sukladnosti, 11-bez uputa za korisnike ili instalatere, 8-bez izjave o sukladnosti, 3-bez potvrde o sukladnosti i dr.) te su slijedom tako utvrđenog činjeničnog stanja podnijeli 46 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, te su donijeli 31 upravno rješenje (22 usmena i 9 pisanih) o otklanjanju nedostataka i zabrani prometa 830 nesukladnih proizvoda u vrijednosti od 1.480.525,55 kn.

7.1.9.6. Namještaj

U protekloj godini gospodarski inspektori obavili su 420 inspekcijska nadzora kod 189 uvoznika i 231 trgovaca vezano na promet, ispitivanje i deklariranje namještaja. Kod 50 subjekata nadzora (12 uvoznika i 38 trgovca) utvrdili su 62 povrede propisa slijedom kojih su podnijeli zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka, te su donijeli 13 usmenih rješenja o zabrani raspolaganja robom i 18 rješenja o privremenoj zabrani prometa namještajem u ukupnoj vrijednosti od 1.658.527,42 kn dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

Iz analize izvješća o nivoima kakvoće namještaja je proizlazi da je pregledano ukupno 3.830 kom. raznog namještaja od čega 2.782 kom. iz uvoza i 1.048 kom. domaće proizvodnje. Osnovne karakteristike namještaja koje se ocjenjuju (izdržljivost, otpornost površine i kakvoća materijala) u 20,9 % slučajeva zadovoljava najviši nivo kakvoće QI, 40,88% zadovoljava nivo kakvoće QII, a 38,2 % nivo kakvoće QIII.

7.1.9.7. Homologacija

U nadzorima gospodarskih inspektora nad prometom, homologacijom i deklariranjem dijelova, uređaja i opreme za cestovna vozila u 193 kontrole primjene propisa utvrđeno je 25 prekršaja, odnosno dijelovi, uređaji ili oprema za cestovna vozila stavljeni su u promet suprotno važećim propisima. Slijedom tako utvrđenog činjeničnog stanja, gospodarski inspektori su donijeli 20 upravnih rješenja kojima su ti proizvodi ukupne vrijednosti od 120.290,57 kn stavljeni van prometa dok se utvrđeni nedostaci ne otklone. Povrede su se većinom odnosile na stavljanje u promet bez jamstvenog lista, nepoštivanje ugovorne obveze iz jamstva za autogume, akumulatore, a neispravno deklariranje na retrovizore, razne filtere, sigurnosne trokute, kutije za prvu pomoć i dr.

Protiv pravnih i odgovornih osoba u pravnim osobama gospodarski inspektori podnijeli su 18 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima.

Zaključno, iz analize ovogodišnjeg izvješća uočen je trend opadanja broja prekršaja u odnosu na prethodne godine, a također i manja količina i vrijednost dijelova kojima je učinjen prekršaj (u 2003. god. je u 50,00% slučajeva utvrđen prekršaj, u 2004. u 34,65% slučajeva, u 2005. u 23,07 % slučajeva, a u 2006. 4,45 % slučajeva).

7.1.9.8. Dječje igračke

Inspekcijske nadzore prometa dječjih igračaka gospodarski inspektori su obavljali naročito nad igračkama sa oznakom zemlje podrijetla Kina, Tajland i to kod uvoznika i na tržnicama.

Tako je obavljeno 175 inspekcijskih nadzora (42 kod uvoznika i 133 kod trgovaca), te je podneseno 67 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (19 kod uvoznika, 48 kod trgovaca) zbog 114 utvrđenih prekršaja-neisticanja oznake sukladnosti, potvrde o sukladnosti, stavljane proizvoda u promet bez potvrde o sukladnosti, izjave o sukladnosti, propisanih isprava (jamstveni list, upute za uporabu), te bez deklaracije ili sa nepotpunom deklaracijom.

Nadaljke, gospodarski inspektori su donijeli 110 upravnih mjera (55 usmenih i 55 pisanih) o zabrani prometa 4.479 različitih proizvoda ukupne vrijednosti 277.382,22 kn. dok se utvrđene nepravilnosti ne otklone.

7.1.9.9. Proizvodi s uvjerenjem

Zakonom o Državnom inspektoratu i Uredbom o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći za 56 grupa proizvoda propisano da prije stavljanja u promet treba ishoditi uvjerenje o kakvoći. Inspekcijske nadzore temeljem Pravilnika o načinu i postupku obavljanja nadzora kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje, obavljaju gospodarski inspektori u svim Područnim jedinicama na način da se po zaprimljenom zahtjevu, uvoznika ili domaćeg proizvođača, inspekcijskim nadzorom utvrdi da su proizvodi sukladni svim propisanim zahtjevima.

U 2007. godini zaprimljen je 72.033 zahtjev za izdavanje uvjerenja o kakvoći, slijedom kojih su gospodarski inspektori izdali 71.806 uvjerenja za proizvode za koje su utvrdili da su sukladni propisima, dok je 279 zahtjeva odbijeno jer nisu bili snabdjeveni potrebnim ispravama ili nisu bili sukladni propisima.

Nadalje, gospodarski inspektori donijeli su 33 rješenja o zabrani stavljanja u promet proizvoda koji ne odgovaraju propisanoj/deklariranoj kakvoći u vrijednosti od 3.176.421,00 kn., podnijeli 64 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, te u zahtjevima predložili izricanje zaštitne mjere oduzimanja imovinske koristi u iznosu 546.013,00 kn.

7.1.10. Rezultati kontrole kakvoće hrane i hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda

Gospodarski inspektori obavili su 23.758 inspekcijskih kontrola primjene propisa u svezi deklariranja hrane, te vina i drugih proizvoda od vina. Zbog nedeklariranja ili nepropisnog deklariranja proizvoda donijeli su 259 upravnih rješenja; podnijeli 664 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka; zabranili promet proizvoda u vrijednosti od 2.067.382,93 kn; predložili zaštitne mjere oduzimanja proizvoda u vrijednosti od 10.593,40 kn; predložili oduzimanje imovinske koristi stečene prodajom proizvoda u iznosu od 13.641,62 kn i izdali 1 prekršajni nalog u iznosu od 2.000,00 kn.

U 2007. godini gospodarski inspektorati su zaprimili 22.110 zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kakvoći hrane, te izdali 21.080 uvjerenje za proizvode za koje su utvrdili da su sukladni propisima, dok je 65 zahtjeva odbijeno budući da nisu bili deklarirani sukladno propisima.

Nadalje, gospodarski inspektori donijeli su 24 rješenja o zabrani stavljanja u promet hrane koja ne odgovara propisanoj/deklariranoj kakvoći u vrijednosti od 748.972,94 kn, podnijeli

11 zahtijeva za pokretanje prekršajnog postupka i u zahtijevima predložili izricanje zaštitne mjere oduzimanja imovinske koristi u iznosu od 47.826,63 kn.

7.1.11. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštita intelektualnog vlasništva - industrijskog oblička, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih video i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kazetama, računalnih programa

U 2007. godini gospodarski inspektori su obavili 3.080 kontrole primjene propisa vezano na zaštitu prava intelektualnog vlasništva, u kojima su utvrdili ukupno 663 prekršaja koliko su i podnijeli zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima, te privremeno oduzeli ukupno 21.567 komada robe. Od 663 prekršaja najviše ih se odnosilo na kršenje autorskog prava (386 ili 58,22%) i kršenja prava na žig 277 ili 41,77%.

7.1.11.1. Zaštita autorskog prava i srodnih prava

U nadzorima nad prometom glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike bez odobrenja autora i drugih nositelja prava gospodarski inspektori su obavili 263 kontrole primjene propisa o zaštiti autorskog prava. Protiv prekršitelja su podnijeli 228 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, predložili izricanje 63 zaštitne mjere te privremeno oduzeli ukupno 3.565 komada nosača zvuka i slike.

7.1.11.1.1. Nadzori nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika

U nadzorima nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika gospodarski inspektori su obavili 77 kontrola primjene propisa o zaštiti autorskog prava. Protiv prekršitelja su podnijeli 3 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima.

7.1.11.1.2. Nadzori nad povredom autorskih prava nad računalnim programima

Kontrole primjene propisa nad povredom autorskog prava na računalnim programima gospodarski inspektori su obavili kod ukupno 716 subjekata nadzora. Tom prilikom su pregledali 2.120 računala, pri čemu su kod 155 subjekata ili u 21,16 % slučajeva utvrdili povrede propisa, odnosno na 416 računala je zatečeno instalirano 653 računalnih programa bez odobrenja autora, a koji služe za obavljanje osnovne djelatnosti kod navedenih subjekata. Slijedom tako utvrđenog činjeničnog stanja podnijeli su 155 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima temeljem Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.

7.1.11.2. Industrijsko vlasništvo

7.1.11.2.1. Žig

Tijekom protekle godine gospodarski inspektori obavili su **2.020 kontrola primjene odredaba Zakona o žigu** u prometu robama kod kojih se očekuje povreda odredaba Zakona o žigu, odnosno neovlašteno korištenje žiga na proizvodima (radi se pretežno o tekstilnim proizvodima, obući, kožnoj galanteriji, sunčane naočale i sl.). U 277 nadzora ili u 13,71 % slučajeva utvrdili su povrede odredbi Zakona o žigu, zbog čega su podnijeli 277 zahtjeva za

pokretanje prekršajnog postupka, te je privremeno je oduzeli **18.001 komada proizvoda kojima se vrijeđa pravo na žig (krivotvorena roba).**

7.1.11.2.2. Industrijski dizajn, patent, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti

Nadzori nad prometom proizvoda u kojima je sadržan industrijski dizajn bez odobrenja nositelja prava na industrijski dizajn, proizvoda koji sadrže zaštićeni patent bez odobrenja nositelja prava na patent i proizvoda neovlašteno označenih oznakom zemljopisnog podrijetla i oznakom izvornosti obavljani su samo temeljem prijave nositelja prava. U 2007. godini podnesene su tri prijave vezano na promet proizvoda koji sadrže zaštićeni industrijski dizajn i jedna prijava vezano na promet proizvoda koji sadrže zaštićeni patent bez odobrenja nositelja prava, te tom prilikom nije utvrđeno kršenje prava (jedna prijava je još u obradi).

7.1.12. Rezultati nadzora u području ugostiteljske i turističke djelatnosti te prijave i odjave turista, obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe

Tijekom 2007. godine, gospodarski inspektori Državnog inspektorata kontinuirano su obavljali inspekcijske nadzore nad primjenom odredbi Zakona o Državnom inspektoratu, Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o turističkoj djelatnosti, Zakona o pružanju usluga u turizmu (stupio je na snagu 15. rujna 2007.), Zakona o boravišnoj pristojbi, Zakona o strancima, kao i provedbenih propisa donesenih za primjenu navedenih zakona. Gospodarski inspektori inspekcijske poslove obavljali su sukladno Programu rada za 2007. godinu, koji je izrađen po fazama, vezanim uz značajnije događaje tijekom godine, ali i po prijavama tijela državne uprave, institucija, ugostiteljskih i turističkih djelatnika, građana, kao i nezadovoljnih korisnika ugostiteljskih i turističkih usluga. Strateški cilj Programa rada za 2007. godinu u području ugostiteljstva, turizma i boravišne pristojbe bio je suzbijanje svih oblika rada «na crno», odnosno sive ekonomije, ali i kontrola propisa kojima se osigurava zaštita turista kao potrošača. U cilju uspješne provedbe propisa na terenu, ostvarena je dobra suradnja i koordinacija s drugim tijelima državne uprave, sudovima i nadležnim institucijama (MUP-om, Ministarstvom financija, Ministarstvom zdravstva, prekršajnim sudovima i turističkim zajednicama), kako bi se uočene nepravilnosti što efikasnije otklonile, a protiv prekršitelja poduzele zakonom propisane mjere.

Pojačani inspekcijski nadzori obavljali su se za vrijeme glavne turističke sezone tj. od 15. lipnja do 15. rujna 2007. godine, poglavito, u priobalnom području i na otocima. U tom razdoblju, inspekcijski nadzori, prvenstveno, su bili usmjereni na sprječavanje bespravnog pružanja ugostiteljskih i turističkih usluga, na nelegalno iznajmljivanje smještajnih objekata turistima, na zakonitost rada stranaca, na objekte u kojima se obavlja promet robe i pružaju zanatske i druge usluge, a koji su smješteni u hotelima, kampovima i u neposrednoj blizini smještajnih objekata gdje organizirano borave strani i domaći turisti, kao i u objektima uz magistralne pravce radi zaštite turista kao potrošača. Kad god je zabilježen veći broj prijava nezadovoljnih gostiju, ili veći broj negativnih pojava u obavljanju ugostiteljske ili turističke djelatnosti na određenom području, organizirane su ciljane koordinirane akcije nadzora. Tako su na cijelom području naše obale, inspektori Državnog inspektorata sudjelovali i u zajedničkim akcijama s drugim tijelima državne uprave i na moru u sklopu područnih jedinica i operativnih tijela Koordinacije Vlade Republike Hrvatske za usklađivanje obavljanja poslova nadzora i zaštite unutarnjih morskih voda, teritorijalnog mora i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa republike Hrvatske. U tim akcijama posebna pozornost bila je usmjerena na kontrolu ronilačkih škola i klubova, obavljanja djelatnosti skippera stranaca, na provođenje

jednodnevnih i višednevnih krstarenja plovnim objektima, te obavljanja ugostiteljske i turističke djelatnosti na teško pristupačnom terenu i otocima.

Nadležnost Državnog inspektorata proteže se na kontrolu zakonitosti poslovanja u 120.510 raznih ugostiteljskih i turističkih objekata i subjekata (u taj broj objekata uračunati su i objekti građana u domaćinstvu tj. njih 75.653). Od tog broja najviše objekata i subjekata nadzora nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji njih 61.843, u Primorsko-goranskoj županiji 44.716, te u Gradu Zagrebu 7.939, dok se u Područnoj jedinici Osijek nalazi 3.242, a u Područnoj jedinici Varaždin 2.363 objekta i subjekta nadzora.

U 2007. godini gospodarski inspektori Državnog inspektorata obavili su u području ugostiteljstva, turizma i boravišne pristojbe **ukupno 43.724 inspeksijska nadzora** (23.454 inspeksijskih nadzora ugostiteljskih objekata, 18.573 inspeksijskih nadzora objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe i 1.697 inspeksijskih nadzora objekata, kao i subjekata koji pružaju turističke usluge). Povrede propisa nisu utvrđene u 31.093 inspeksijskih nadzora, odnosno 71% nadziranih subjekata poslovalo je sukladno propisima. Gospodarski inspektori su utvrdili sveukupno **15.316 raznih povreda propisa**, (od čega u području ugostiteljstva 10.406 u inspeksijskim nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te 4.382 nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe i u području turizma 528 raznih povreda propisa).

U području ugostiteljstva najviše povreda propisa odnosilo se na rad bez registracije djelatnosti ili bez propisanih uvjeta 631 (6%), nedostatke glede propisanih uvjeta 1.810 (18%), cijene usluga 1.183 (12%), normative usluga 700 (7%), izdavanje računa 431 (4%), vođenje knjige žalbe 643 (7%), pridržavanje/isticanje propisanog radnog vremena 773 (8%) i usluživanje alkoholnih pića maloljetnicima 485 (5%).

U inspeksijskim nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe najviše povreda propisa odnosilo se na rad bez odobrenja ili bez propisanih uvjeta 290 (7%), nedostatke glede propisanih uvjeta 136 (3%), ne prijavljivanje turističkoj zajednici 468 (11%), ne plaćanje boravišne pristojbe 1.451(33%), ne vođenje popisa gostiju 300 (7%), ne izdavanje računa 221 (5%) i cijene usluga 367 (8%).

U području turizma najviše povreda propisa odnosilo se na rad bez registracije djelatnosti/odobrenja ili bez propisanih uvjeta 120 (23%), nedostatke glede propisanih uvjeta 14 (3%), na uvjete, sadržaj i cijene usluga 32 (6%), vođenje knjige žalbe 53 (10%) i identifikacijski kod 49 (9%).

Temeljem navedenih povreda propisa gospodarski inspektori su podnijeli protiv prekršitelja ukupno **8.725 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka**, naplatili **3.299 kazni na mjestu izvršenja prekršaja**, u ukupnom iznosu od **4.643.550,00 kuna**, donijeli **75 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 328.025,00 kuna**.

Gospodarski inspektori donijeli su sveukupno **3.928 upravnih rješenja**. Od tog broja **927 (24%) upravnih rješenja o zabrani rada**, od čega 529 u području ugostiteljstva, 250 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i 148 u području turizma. Također su donijeli **1.720 (44%) upravnih rješenja o otklanjanju nedostataka**, od čega 1.305 u području ugostiteljstva, 384 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe i 31 u području turizma, a izrekli su i **1.281 (32%) usmeno rješenje o zabrani rada u zapisnik**, od čega 864 u području ugostiteljstva, 317 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i 100 u području turizma.

U 2007. godini **41 rješenje o privremenoj zabrani rada zbog nepridržavanja radnog vremena ugostiteljskih objekata izvršeno je naplatom novčanog iznosa od 30.000,00 kuna** u državni proračun.

Također je u 112 slučaja izvršeno rješenje gospodarskog inspektora putem naplate novčane kazne po članku 49. Zakona o Državnom inspektoratu u ukupnom iznosu od 250.000,00 kuna.

U 2007. godini gospodarski inspektori Državnog inspektorata izvršili su **860 upravnih rješenja pečaćenjem**. Gospodarski inspektori su sa raznih osnova uprihodili u državni proračun 6.451.550,00 kuna.

Pored navedenog, gospodarski inspektori Državnog inspektorata podnijeli su nadležnim prekršajnim sudovima 56 prijedloga za oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u ukupnom iznosu od 26.154.918,10 kuna.

7.2. Djelovanje središnjih Odjela

7.2.1. Drugostupanjski postupak

Protiv prvostupanjskih rješenja – zaključaka gospodarskih inspektora podneseno je ukupno 269 žalbi, od kojih je 226 žalbi odbijeno kao neutemeljene.

Na Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata riješen je 141 upravni spis po žalbama stranaka iz područja ugostiteljstva i turizma (jedan upravni spis je po žalbi iz 2006., a dva upravna spisa su iz ranijih godina koja su rješavana na Povjerenstvu u predmetima u kojima je tužba usvojena, a rješenje Povjerenstva za žalbe poništeno). Rješavajući o tim žalbama, Povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata donijelo je 107 rješenja kojima je žalba odbijena, 5 rješenja gospodarskih inspektora je poništeno i vraćeno na ponovni postupak, 4 rješenja gospodarskih inspektora su poništena, jedno rješenje je poništeno i dostavljeno nadležnom tijelu, 22 žalbe su odbijene, a rješenja inspektora su izmijenjena ili djelomično izmijenjena i dvije žalbe su odbačene.

Nadalje, zaprimljena je i riješena 101 žalba na prvostupanjska rješenja gospodarskih inspektora u području prometa robe i usluga, 22 žalbe na rješenja gospodarskih inspektora iz područja zaštite potrošača, te 8 žalbi na rješenja gospodarskih inspektora iz područja tehničkog zakonodavstva.

Na rješenja Povjerenstva za žalbe iz 2007. godine, stranke su pokrenule 31 upravni spor iz područja ugostiteljstva i turizma i 34 upravna spora iz upravnih područja prometa robe i usluga na koja su dana očitovanja na tužbe Upravnom sudu.

7.2.2. Edukacija i suradnja s drugim tijelima

U ostvarivanju cilja jačanja institucionalnih i administrativnih sposobnosti gospodarskih inspektora, te osiguravanja što učinkovitijeg obavljanja inspekcijskih nadzora, posebna pozornost usmjerena je na provođenje aktivnosti edukacije, stručnog usavršavanja i organizacije rada gospodarskih inspektora.

Praćenje stanja u okviru djelokruga rada gospodarskih inspektora očituje se u stalnoj potrebi prikupljanja određenih podataka koja su podloga za oblikovanje raznih izvještaja, analiza i sl., kako za interne potrebe, tako i za potrebe Vlade, drugih tijela državne uprave i javnosti. Stoga u dijelu koji se odnosi na izgradnju sustava baze podataka, ističemo kako je u tijeku izrada e-očevidnika za gospodarske inspektore kojime će biti omogućena bolja kontrola i transparentnost u radu, a s druge strane takav sustav će omogućiti vrlo brzu i učinkovitu analizu podataka o subjektima nadzora, o broju obavljenih nadzora i poduzetim mjerama i sl. U tom smislu, kontinuirani naponi su usmjereni na povećanje kompjuterske (računalne) povezanosti i pismenosti svih inspektora. Tako su na intranet stranicama Državnog

inspektorata objavljeni svi važeći naputci i upute kojima se koriste gospodarski inspektori u svakodnevnom radu.

Nadalje, s ciljem edukacije koja se odnosi na podizanje razine znanja o institucijama EU, pravnoj stečevini EU i izazovima njene provedbe, djelatnici Službe sudjelovali su na seminarima iz ciklusa ABECEDA EU.

U cilju dodatne edukacije djelatnici **Odjela intelektualnog vlasništva** su u 2007. godini pohađali 6 seminara iz područja prava intelektualnog vlasništva, te surađivali s drugim tijelima zaduženim za provedbu prava intelektualnog vlasništva (MUP, MF-CU, DZIV, MP, udruge za kolektivno ostvarivanje prava i dr.).

U području ugostiteljstva i turizma Državni inspektorat sudjelovao je na sastancima Stručnog tijela Koordinacije Vlade RH za usklađivanje obavljanja poslova nadzora i zaštite unutrašnjih morskih voda, teritorijalnog mora i zaštićenog ekološko – ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, kao i na raznim stručnim sastancima i skupovima.

U području **zaštite potrošača** posebno dobra suradnja je uspostavljena s HRT, Hrvatski radio 2. program gdje se u tjednoj emisiji «Svi smo mi potrošači» već drugu godinu kontinuirano, odgovara na postavljena pitanja novinara i slušatelja iz područja zaštite potrošača s ciljem edukacije potrošača o njihovim pravima.

Napominjemo kako je Državni inspektorat sudjelovao na seminarima o zaštiti potrošača organiziranim od strane HGK (prezentacija o primjeni Zakona o zaštiti potrošača, za Sektor trgovine s ciljem edukacije trgovaca, prezentacija o deklariranju hrane u sklopu edukacije trgovaca i proizvođača hrane, prezentacija o zakonskim propisima vezanim uz pekarstvo) ili u sklopu TAIEX programa tehničke pomoći EU.

U **području tehničkog zakonodavstva** nazočeno je na raznim seminarima, radionicama (HAA, HZN, Ministarstva- ACCA sporazumi.....), te je uspostavljena suradnja s drugim tijelima i institucijama koje sudjeluju u provođenju propisa o sukladnosti proizvoda zbog učinkovitije provedbe propisa (Ministarstva, HAA, HZN i tijela za ocjenu sukladnosti - Cei-ieta, Končar, Eurotextil.....), kao i na sjednicama u radu 3 tehnička odbora Hrvatskog zavoda za norme.

7.2.3. Nacionalni program za priključenje RH Europskoj uniji – NPPEU

Poglavlje 2. Sloboda kretanja roba, prema kojem će Državni inspektorat (najviše kroz rad Odjela tehničkog zakonodavstva) biti jedno od nacionalnih tijela za nadzor nad tržištem, sudjelovao je u aktivnostima i izradi odgovora za ispunjavanje postavljenih mjerila.

Nadalje, djelatnici Državnog inspektorata su sudjelovali u projektu Integrirano upravljanje granicom (sastanci i očitovanje na dostavljene materijale) kao članovi stalnog stručnog radnog tima za obavljanje zadaća iz područja integriranog upravljanja granicom RH i to za organizaciju i upravljanje i za pravna pitanja.

U području nadzora nad provedbom prava intelektualnog vlasništva, Državni inspektorat izrađuje mjesečna izvješća o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja EU (self-assessment) MVPEI te izvješća za sjednice Pododbora za unutarnje tržište i tržišno natjecanje, a vezano na ostvarivanje Nacionalnog programa za priključenje RH EU. Nakon pregovora o pristupanju RH u EU održanih početkom 2006. godine vezano za **Poglavlje 7. Pravo intelektualnog vlasništva** izrađeno je Pregovaračko stajalište. Vlada RH je na sjednicama 21. 02., 26. 04. i 12. 07. 2007. godine usvojila Zaključke kojima je primila na znanje Zajednička stajališta EU i relevantna mjerila za otvaranje i zatvaranje poglavlja 7.

pregovora te zadužila DZIV kao nositelja za poduzimanje svih potrebnih aktivnosti s ciljem pravovremenog ispunjavanja mjerila.

1. mjerilo: usklađenje propisa iz područja zaštite PIV-a sa pravnom stečevinom EU-zadatak DZIV

2. mjerilo: RH treba osigurati dovoljnu administrativnu sposobnost za ostvarivanje prava koje se odnosi na borbu protiv piratstva i krivotvorenja, te osigurati zadovoljavajuću provedbenu statistiku o istragama, progonima, sudskim postupcima protiv povrede prava.

U cilju nalaženja rješenja i pokretanja aktivnosti na ispunjavanju 2. mjerila:

- u dijelu koji se odnosi na osiguranje zadovoljavajuće provedbene statistike o istragama, progonima, sudskim postupcima protiv povrede prava intelektualnog vlasništva formirana je Radna skupina, koju čine predstavnici DZIV-a, DSZ-a, MP, DO, MUP-a, MF-CU i DI cilj koje je: uklanjanje tog mjerila te uspostava trajnog sustava praćenja podataka. Radna grupa će biti aktivna i u 2008. godini do postizanja cilja.
- u dijelu koji se odnosi na osiguranje dovoljnih administrativnih sposobnosti za ostvarivanje prava IV i borbu protiv piratstva i krivotvorenja formirana je Radna skupina za koordinaciju i praćenje aktivnosti tijela nadležnih za provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva koju čine predstavnici MF-CU, MUP-a, DI, DZIV, MP cilj koje je razrada mehanizama suradnje. Radna skupina će biti aktivna i u 2008. godini do postizanja cilja.

U prosincu 2007. godine MISIJA RH-EZ –Bruxelles zaprimila je prijedlog EK za održavanje Misije stručnjaka (peer misije) za procjenu stanja u području prava intelektualnog vlasništva, te će u 2008. godini aktivnostima Misije stručnjaka sudjelovati i djelatnici Državnog inspektorata.

Tijekom 2007. godine izrađena je natječajna dokumentacija za postupak nabave informatičke opreme za Državni inspektorat (129 komada prenosivih računala sa mobilnim pisačem i 45 komada digitalnih kamera) iz Projekta **PHARE 2006 - Jačanje kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva u RH**. Također u okviru predmetnog projekta održana je prezentacija o ulozi DI u zaštiti prava intelektualnog vlasništva te o samom projektu predstavnicima Danskog ureda za patente i žigove, koji su zatražili sastanak kao partneri zainteresirani za twinning u projektu Phare 2006 «Jačanje kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva» kao i predstavnicima Agencije za europske integracije i ekonomski razvitak Ministarstva financija Republike Austrije vezano za predstojeći twinning u okviru projekta Phare 2006 «Jačanje kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva».

U području zaštite potrošača sudjelovalo se u **CARDS 2002** projektu «Jačanje administrativnih kapaciteta na području zaštite potrošača», u kojem je Državni inspektorat bio jedan od korisnika, a koji je završio u veljači 2007. godine. Unutar projekta radilo se i na uspostavi Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača (CISZP), te je organizirana i obuka za primjenu CISZP-a, koju su prošli svi djelatnici Odjela zaštite potrošača. Tijekom tih aktivnosti uspostavljena je dobra suradnja s ostalim korisnicima projekta kao što su MINGORP, udruge za zaštitu potrošača i drugim tijelima nadležnim za zaštitu potrošača.

Državni inspektorat sudjelovao je i u izradi dokumentacije i radnog plana za Twinning ugovor projekta **CARDS 2004 «Daljnje jačanje kapaciteta na području zaštite**

potrošača», čiji je nositelj Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a Državni inspektorat je jedan od korisnika, te sudjelovao u Evaluacijskom postupku pri odabiru Twinning partnera, te nakon početka projekta u 2007. godine na sastancima sa stranim konzultantima iz projekta, a u vezi komponenti projekta koji su od značaja za Državni inspektorat. Nadalje, predstavnici Državnog inspektorata sudjelovali su na sastancima i u izradi Nacionalnog programa zaštite potrošača za razdoblje 2007.-2008. godine, Zakona o zaštiti potrošača, dokumenata u svezi pregovora za pristupanje EU za **poglavlje 28. «Zaštita potrošača i zdravlja»**, te izradi Nacionalnog programa RH za pristupanje EU u 2008. godini. Isto tako, radilo se na materijalima u svezi Pododbora za unutarnje tržište, te se i sudjelovalo na Pododboru u rujnu 2007., u Bruxellesu.

Predstavnik Državnog inspektorata je sudjelovao kao promatrač na radionici „Upute za procjenu rizika proizvoda za potrošače“ održanoj u Bruxellesu u prosincu 2007. godine.

Nadalje, predstavnici Državnog inspektorata sudjelovali su na seminarima pod nazivom **Programiranje IPA 2007 I** komponente. Cilj ovih seminara je osposobljavanje djelatnika u Jedinicama za provedbu projekata (nije osnovana u DI, već djelatnici te poslove obavljaju uz svoje uobičajene poslove), te ostalih djelatnika tijela državne uprave, za izradu složene projektne dokumentacije u okviru IPA pretpripravnih programa. Stoga je izrađen nacrt logičke matrice za IPA projekt „Jačanje kapaciteta za nadzor nad tržištem u području zaštite potrošača“ i dostavljena Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU.

Kroz Projekt **PHARE 2005. „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“** koji je započeo 15. 10. 2007., aktivnost Državnog inspektorata je sudjelovati u pripremi provođenja projekta, provesti anketu o potrebama za edukacijom u području 9 direktiva novog pristupa, odrediti osobe koje će se obučiti kao treneri i koji će nastaviti sa prenošenjem znanja ostalim inspektorima, aktivno surađivati sa stranim stručnjacima u cilju što boljeg i efikasnijeg prenošenja znanja te aktivno sudjelovati u praćenju i provođenju projekta.

7.2.4. Ostali poslovi

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća gospodarskih inspektora, Služba nadzora u području prometa robe i usluga tijekom godine obavljala je i sljedeće poslove:

- pružala stručnu pomoć gospodarskim inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada svih gospodarskih inspektora prvog stupnja;
- pripremila niz naputaka za rad svim gospodarskim inspektorima o nadzoru provedbe propisa u području prometa robe i usluga;
- izrađivala planove i nadzirali izvršenje ciljnih, akcijskih inspekcijskih nadzora i o tome izrađivali izvješća za glavnog inspektora i druge korisnike;
- za potrebe provedbe projekta Vlade RH „Hitrorez“ provedeni su poslovi koji se odnose na inventuru važećih propisa i prijedloge za preispitivanje važećih propisa;

- za potrebe provedbe projekta „Financijsko upravljanje i kontrola“ izrađeni su pregledi procesa i aktivnosti u procesu rada Odjela i obavljani drugi poslovi određeni za dosadašnju fazu provedbe tog projekta;
- pripremila različita izvješća Vladi Republike Hrvatske i njenim uredima, tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, poslodavcima, nevladinim udrugama i sl;
- pokretala inicijativu za izmjene i dopune zakona i drugih propisa, te sudjelovala odnosno davala mišljenja pri izradi tih zakona;
- davali odgovore pisanim putem ili na drugi način raznim pravnim i fizičkim osobama kao i građanima;
- Služba nadzora u području prometa robe i usluga je kroz proteklu godinu bila uključena u rješavanje pitanja iz svog djelokruga rada kroz sastanke u ministarstvima, komorama i drugim udruženjima.

8. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA

- obzirom na česte promjene propisa usklađivanjem zakonodavstva RH sa zakonodavstvom EU, pokazuje se potreba za užom specijalizacijom i pojačanom edukacijom gospodarskih inspektora, osobito u području nadzora prometa hranom, tehničkog zakonodavstva te intelektualnog vlasništva. Stoga predlažemo da se razmotri mogućnost osiguranja dodatnih financijskih sredstava za tu namjenu;
- pri donošenju novih propisa posebnu pozornost valja usmjeravati na pravne posljedice u odnosu na neke druge propise;
- Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obrtu (NN 68/07), izmjenom odredbe čl. 78. st.1., nastala je praznina u sankcioniranju nelegalnog obavljanja mnogih obrta (automehaničari, bravari, stolari, frizeri i sl.) točnije rečeno svih obrta osim trgovačkih i ugostiteljskih. Naročito je problematično ako se takva djelatnost obavlja u stanu ili obiteljskoj kući, iz razloga što nije moguće zatražiti nalog za pretragu kuće ili stana od prekršajnog suda za prekršaj koji ne postoji. Također, brisanje st. 2. istog članka, ukinuo je mogućnost privremenog oduzimanja predmeta zbog nelegalne prodaje, što je s obzirom da prekršajne prijave redovito padaju u zastaru, bila jedina efikasna mjera u suzbijanju nelegalnih prodavača tekstila, suvenira i sl.). Govoreći o privremenom oduzimanju predmeta ističemo nelogičnost da je propisano privremeno oduzimanje predmeta zbog prodaje robe van mjesta koje je odredila JSL kod registriranog trgovca, dok za nelegalnog trgovca nije;
- predlažemo da se radi kvalitetnije kontrole kakvoće proizvoda u prometu razmotri mogućnost osiguranja financijskih **sredstava za uzorkovanje i analizu proizvoda**. Smatramo kako bez kvalitativne analize proizvoda u prometu inspeksijski nadzori nisu dovoljno učinkoviti, obzirom da se svode na nadzor potpunosti deklaracije i ispravnost iste, međutim da li je kakvoća proizvoda istovjetna deklariranoj nije moguće točno utvrditi;
- predlažemo da se osiguraju prostori za oduzetu robu sukladno novom Zakonu o prekršajima, poglavito za lako pokvarljive namirnice;
- u području trgovine veći broj prijava građana, a i utvrđenih prekršaja u redovitim nadzorima odnosi se na ne primjena odredbi Zakona o zaštiti potrošača (neisticanje cijena, nepotpune obavijesti o proizvodima, neizdavanje računa, neizdavanje tehničkih

- uputa na hrvatskom jeziku i dr.). Donošenjem novog Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07) inspektor ima obavezu donositi rješenje o zabrani prodaje ili otklanjanju nedostataka u daleko većem opsegu nego je to bilo do izmjena Zakona, ali je u čl. 147. istog Zakona također propisano da neće podnositi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako trgovac najkasnije u roku od 8 dana od provedenog inspeksijskog nadzora otkloni utvrđene nepravilnosti sukladno uputama iz rješenja. Ovakve odredbe Zakona nedvojbeno idu na ruku trgovcima, rasterećuju sudove, ali zahtijevaju od gospodarskih inspektora angažiranje više vremena, a uz istovremeno ostvarene slabije rezultate. Takovim načinom postupanja, bez procesuiranja povreda otklonjenih u roku 8 dana, postoji opasnost da kršenja odredaba Zakona o zaštiti potrošača budu i češća i učinjena s namjerom, jer se propust može privremeno otkloniti, a inspektor u objektu nadzora ne može biti konstantno prisutan. Ovakve odredbe u konačnici mogle bi ići na štetu kupaca.
- predložimo izmjenu zakonskih propisa na način da se kuće i stanovi za odmor oporezuju u daleko većem iznosu nego da sada, tj. da se porez na kuću za odmor prema određenom kriteriju poveća na iznos koji bi bio približan davanjima koje registrirani iznajmljivači imaju tijekom sezone. Na taj način povećao bi se prihod proračuna, nestale bi tenzije između registriranih i neregistriranih iznajmljivača, a inspektori Državnog inspektorata bi se mogli više posvetiti (naročito u suradnji s inspektorima Porezne uprave) nadzorima trgovina i ugostiteljskih objekata, te ostalih djelatnosti gdje se u špicu sezone ostvaruju velike zarade; a i daleko su veće utaje poreza i drugih davanja kao i obmanjivanja potrošača.

9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I POSUDA POD TLAKOM

Služba nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom je ustrojstvena jedinica u sastavu Inspektorata koja obavlja inspeksijske i druge poslove koji se odnose na: gradnju, uporabu i održavanje elektroenergetskih dijelova građevina, postrojenja, procesa, opreme i instalacija u svezi s električnom energijom, kakvoću i racionalnu uporabu električne energije, istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, primjenu tehničkih normi i zaštite od požara u rudarstvu, rudarska mjerenja, zaštitu potrošača, uvjete za obavljanje poslova, kontrolu poslovanja u djelatnosti eksploatacije mineralnih sirovina, kotlovska postrojenja i opremu postrojenja pod tlakom, kakvoću materijala za izgradnju postrojenja i opreme pod tlakom, uvjete zaposlenih na poslovima u kotlovnica i osoba koje projektiraju, konstruiraju, izrađuju i montiraju kotlovska postrojenja; izrađuje i predlaže naputke za rad inspektora za provođenje nadzora i daje mišljenja o primjeni propisa iz svog djelokruga, izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja, izrađuje prijedloge odgovora na tužbu protiv rješenja Povjerenstva za žalbe, u suradnji sa Službom pravnih poslova obavlja nadzor nad radom inspektora glede pravilnosti vođenja inspeksijskog i upravnog postupka te obavlja i druge poslove koje odredi glavni inspektor.

Inspeksijski nadzor iz djelokruga rada obavljaju u prvom stupnju elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom raspoređeni u područnim jedinicama Državnog inspektorata, a za obavljanje poslova Službe nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom ustrojen je Odjel u području elektroenergetike, Odjel u području rudarstva i Odjel u području posuda pod tlakom.

9.1. Područje nadzora elektroenergetike

9.1.1. Elektroenergetski inspektor

Inspeksijski nadzori u području elektroenergetike obuhvaćaju nadzore nad primjenom zakona i drugih propisa koji se odnose na način i uvjete za obavljanje energetske djelatnosti u području elektroenergetike, obveze energetskih subjekata i kupaca energije u tijeku obavljanja energetske djelatnosti i korištenja energije u pogledu ispunjavanja zahtjeva za sigurnost i kvalitetu opskrbe i korištenja električne energije, obveze energetskih subjekata i kupaca energije tijekom projektiranja, gradnje, ispitivanja i potvrđivanja sukladnosti, stavljanja u uporabu, uporabe i održavanja elektroenergetskih objekata, postrojenja, vodova, mreža i sustava, priključaka na mreže, instalacija i opreme za proizvodnju, prijenos, distribuciju i korištenje električne energije i tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenjivanje sukladnosti i zahtjeve za opću sigurnost proizvoda u području elektroenergetike prije njihovog prvog stavljanja u uporabu i u uporabi.

9.1.2. Pregled državnih službenika – elektroenergetskih inspektora

U 2007. godini inspeksijske nadzore iz područja elektroenergetike obavljali su jedan načelnik odjela, 4 voditelja odsjeka, 4 viša elektroenergetska inspektora i 2 elektroenergetska inspektora. Svi elektroenergetski inspektori ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje nadzora u području elektroenergetike, osim jednog novo zaposlenog inspektora koji se priprema za polaganje državnog stručnog ispita.

9.1.3. Djelovanje elektroenergetskih inspektora u područnim jedinicama Državnog inspektorata

9.1.4 Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora-prvostupanjski postupak

U području elektroenergetike obavljani su inspeksijski poslovi na temelju i u okviru djelokruga Državnog inspektorata u području elektroenergetike prema odredbama članka 5. ZDI-a i Programa rada Državnog inspektorata za 2007. godinu. Podaci o provedenim nadzorima i poduzetim mjerama elektroenergetskih inspektora naznačeni su tabelarno u prilogu i čine sastavni dio ovog izvješća.

Inspeksijski nadzori u području elektroenergetike bili su usmjereni na sljedeće djelatnosti, objekte i predmete:

- proizvodnju električne energije (hidroelektrane, termoelektrane, male elektrane, proizvodnja i prekidi proizvodnje);
- prijenos električne energije (transformatorske stanice 400/X kV, transformatorske stanice 220/X kV, transformatorske stanice 110/X kV, vodovi 400 kV, vodovi 220 kV, vodovi 110 kV, građenje postrojenja i vodova, prijenos i prekidi prijenosa);
- distribuciju električne energije (transformatorske stanice 110/X kV, transformatorske stanice 30 i 35/X kV, transformatorske stanice 10 i 20/0,4 kV, vodovi 110 kV, vodovi 30 i 35 kV, vodovi 10 i 20 kV, distribucijske niskonaponske električne mreže, građenje postrojenja i vodova, distribucija i prekidi distribucije, kvaliteta električne energije u distribuciji);

- rudarstvo (elektroenergetska postrojenja 30 i 35/X kV, 10 i 20/0,4 kV i niskog napona, zaštita električnih instalacija i opreme u prostorima ugroženim od eksplozivne atmosfere);
- industriju (elektroenergetska postrojenja 110/X kV, 30 i 35/X kV, 10 i 20/0,4 kV i niskog napona, zaštita električnih instalacija i opreme u prostorima ugroženim od eksplozivne atmosfere);
- tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenjivanje sukladnosti i zahtjeve za opću sigurnost proizvoda u području elektroenergetike prije njihovog prvog stavljanja u uporabu i u uporabi;
- ugostiteljstvo i turizam (energetske instalacije hotela, kampova, marina i dr.);
- željeznice (elektroenergetska postrojenja električne vuče);
- javne ceste (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- telekomunikacije (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- kulturu, znanost i školstvo (elektroenergetske instalacije);
- zdravstvo i socijalnu skrb (elektroenergetska postrojenja i instalacije bolnica, domova zdravlja, dječjih vrtića);
- vodoprivredu (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- stambene i komunalne djelatnosti (elektroenergetska postrojenja i instalacije u opskrbi vodom, opskrbi toplinom, opskrbi plinom, javnoj rasvjeti);
- trgovinu i usluge (elektroenergetske instalacije);
- graditeljstvo (elektroenergetska postrojenja i instalacije na gradilištima i na građevinama u gradnji);
- zgrade javne namjene (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- brodogradnju (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- kemijsku industriju (elektroenergetska postrojenja i instalacije);
- primjenu tehničkih propisa u području elektroenergetike kod projektiranja, gradnje, uporabe i održavanja elektroenergetskih građevina, postrojenja, vodova, mreža, sustava, priključaka na mreže, te pripadnih procesa, instalacija i opreme nazivnih napona do 1000 volta te od 1 do 400 kV);
- opće uvjete opskrbe električnom energijom i mrežnih pravila za elektroenergetski sustav, nadzor nad provedbom Zakona o tehničkim zahtjevi za proizvode i ocjeni sukladnosti i tehničkih propisa donesenih na temelju toga zakona, te Zakona o općoj sigurnost proizvoda u području elektroenergetike (električni generatori, motori, sklopna oprema, kabele, vodiči, izolatori i dr. elektroenergetska oprema), kod projektiranja, gradnje, uporabe i održavanja elektroenergetskih sustava, mreža, građevina, postrojenja i vodova te pripadnih instalacija, opreme i procesa;
- rješavanje zahtjeva Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Ministarstva obrane, te županijskih uprava za poslove graditeljstva za obavljanje tehničkih pregleda elektroenergetskog dijela izgrađenih građevina od interesa za Republiku Hrvatsku, te područnu i lokalnu samoupravu (dionica, tunela i pratećih građevina autocesta, telekomunikacijskih stanica, plinovoda, plinskih polja, dalekovoda, transformatorskih stanica i niskonaponskih električnih mreža, industrijskih i drugih javnih građevina), u postupku izdavanja dozvola za uporabu izgrađenih građevina, sukladno zakonu i posebnim propisima u području graditeljstva

Na temelju Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2007. godini (Narodne novine, broj 142/06), obavljen je nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i u pripadnim elektroenergetskim postrojenjima za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije,

te elektroenergetskim postrojenjima u industriji, hotelima, marinama i kampovima na jadranskom priobalnom i otočnom području. O obavljenom nadzoru i provedenim upravnim mjerama Državni inspektorat je podnio tri izvješća Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje.

9.1.5. Djelovanje središnjeg Odjela

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća elektroenergetskih inspektora, Odjel elektroenergetike tijekom godine obavljao je i slijedeće poslove:

- rješavanje prijava, predstavlki i zahtjeva stranaka,
- sudjelovanje u izradi mišljenja Državnog inspektorata u području elektroenergetike na nacrtu i prijedloge zakona o izmjenama i dopunama zakona u području opće sigurnosti proizvoda, tehničkih zahtjeva za proizvode i ocjenjivanja sukladnosti, energije, prostornog uređenja i građenja, nacionalnog programa Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji za 2008. godinu,
- sudjelovanje u radu radnih skupina Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za izradu nacrtu tehničkog propisa za zaštitu građevina od djelovanja munje i tehničkog propisa za niskonaponske električne instalacije građevina,
- sudjelovanje u radu 10 tehničkih odbora Hrvatskog zavoda za norme u području elektroenergetike na izradi i donošenju hrvatskih norma,
- stručno usavršavanje elektroenergetskih inspektora za nadzor u području elektroenergetike,
- obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga elektroenergetskih inspektora (sastavljanje zapisnika, izrada rješenja, zaključaka o dozvoli izvršenja, zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, zahtjeva za ovrhu odnosno naplatu novčane kazne za neizvršenje zaključka o dozvoli izvršenja i drugih akata).

9.2. Područje nadzora rudarstva

9.2.1. Rudarski inspektor

Inspeksijske nadzore koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa u području rudarstva provode rudarski inspektori i viši rudarski inspektori, a nadzori primjene zakona i drugih propisa obuhvaćaju istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, tehničke normative, zaštitu na radu, sigurnost ljudi i imovine i zaštitu okoliša prilikom istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, zaštitu od požara kod podzemnih rudarskih radova, izgradnju objekata i postrojenja u rudarskoj djelatnosti, eksploataciju mineralnih sirovina, objekata i postrojenja koji su u uporabi do završetka eksploatacije i uređenja prostora gdje se eksploatacija obavlja, uviđaje povodom smrtnih ili grupnih nesretnih slučajeva ili izvanrednih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu, obavljanje rudarskih mjerenja te izradu i dopunu rudarskih planova i ostale dokumentacije, ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu, te obavljanje poslova pravnih i fizičkih osoba registriranih za djelatnost eksploatacije mineralnih sirovina.

9.2.2. Pregled državnih službenika – rudarskih inspektora

U 2007. godini, u Odjelu u području rudarstva i Područnim jedinicama Državnog inspektorata bilo je zaposleno 10 rudarskih inspektora.

Od ukupno zaposlenih rudarskih inspektora tijekom 2007. godine, jedan rudarski inspektor bio je suspendiran, a po okončanju suspenzije napustio je Državni inspektorat. Od 9 rudarskih

inspektora, koji su obavljali zadaće inspeksijskog nadzora u području rudarstva, jedan je rudarski inspektor napustio Državni inspektorat tijekom prosinca 2007. godine.

9.2.3. Analiza rezultata rada rudarskih inspektora

U izvještajnom razdoblju, rudarski inspektori su obavili ukupno 405 inspeksijskih nadzora rudarskih subjekata u skladu Programa rada Državnog inspektorata za 2007. godinu. Detaljni podaci o provedenim nadzorima i poduzetim mjerama rudarskih inspektora Odjela u području rudarstva i Područnih jedinica Državnog inspektorata naznačeni su tabelarno u prilogu i čine sastavni dio ovog izvješća.

Aktivnost rudarskih inspektora odvijala se prioritetno na utvrđivanju legaliteta na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, odnosno na rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, postupajući po predstavkama o nelegalnoj eksploataciji i zahtjevima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, te rješavanje predmeta puštanja u rad postrojenja bez ishođene uporabne dozvole.

Po utvrđenim nepravilnostima donošene su upravne mjere u vidu rješenja o zabrani izvođenja rudarskih radova ili korištenja postrojenja, provedeni su postupci kontrole izvršenja rješenja, te su sukladno kaznenim odredbama pokretani prekršajni i kazneni postupci, kao i zahtjevi za oduzimanje imovinske koristi stečene nelegalnom eksploatacijom mineralnih sirovina.

U izvještajnom razdoblju donijeto je 36 rješenja o zabrani na eksploataciji mineralnih sirovina na području Republike Hrvatske, pri čemu su rudarski inspektori u postupku inspeksijskog nadzora utvrdili da je bez rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova eksploatirano više od 980.000 m³ mineralnih sirovina, za što su podneseni zahtjevi za oduzimanje ostvarene imovinske koristi stečene bespravnom eksploatacijom mineralnih sirovina u iznosu preko 36 milijuna kuna.

U većini slučajeva donijeta rješenja rudarskih inspektora se poštuju. Tijekom 2007. godine izvršeno je 3 pečaćenja lokaliteta nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina, te je provedeno 5 postupaka otpočaćenja zapečaćenih lokaliteta i postrojenja nakon ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, odnosno uporabne dozvole.

Pored navedenog, rudarski inspektori su provodili redovne inspeksijske nadzore na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina kod registriranih rudarskih subjekata sa ishođenom rudarskom koncesijom za izvođenje rudarskih radova, a aktivnosti rudarskih inspektora ogledaju se još i u prikupljanju i dostavi podataka po zahtjevu Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, svjedočenju na sudskim raspravama glede podnijetih prijava, te sudjelovanju u donošenju prijedloga za izmjenu postojećih propisa.

9.3. Inspeksijski nadzori u području tlačne opreme

9.3.1. Inspektor posuda pod tlakom

Inspektori posuda pod tlakom nadziru primjenu Zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- izgradnja i rekonstrukcija kotlovskih postrojenja, (kotlovnica parnih i vrelovodnih);
- izgradnja, rekonstrukcija, ugrađivanje, odnosno proizvodnja i upotreba parnih i vrelovodnih kotlova i stabilnih i pokretnih posuda pod tlakom, pregrijača pare i zagrijača vode, te izmjenjivača topline, odnosno sve opreme koja se ubraja u opremu pod tlakom;
- tehnička svojstva i kakvoća materijala koji služe za izgradnju parnih i vrelovodnih kotlova i posuda pod tlakom;

- ispunjenje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnica;
- ispunjenje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba, koje se bave projektiranjem, konstruiranjem, te eksploatacijom kotlovskih postrojenja.

Nadležnost se proteže od odobrenja konstrukcija (projekata) opreme (kotlova i posuda pod tlakom – pokretnih i stabilnih), preko nadzora proizvodnje do konačnog preuzimanja opreme kod proizvođača, te periodičkih (zakonom propisanih) pregleda i ispitivanja tokom eksploatacije.

Inspektori posuda pod tlakom izdaju razna odobrenja, odnosno suglasnosti i to za:

- konstrukciju i izradu kotlova i posuda pod tlakom
- preuzimanje kod proizvođača
- ugradnju i upotrebu kotlova i posuda pod tlakom.

9.3.2. Pregled državnih službenika – inspektora posuda pod tlakom

U Područnim jedinicama Državnog inspektorata, Odsjeka za nadzor u području elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom nalazi se dvanaest (12) inspektora (1 mjesto nepopunjeno) raspoređenih i to:

- Područna jedinica Zagreb – 4 inspektora (1 mjesto nepopunjeno)
- Područna jedinica Osijek – 2 inspektora
- Područna jedinica Rijeka – 3 inspektora
- Područna jedinica Split – 2 inspektora
- Područna jedinica Varaždin – 1 inspektor

U Službi nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom, u Odjelu u području posuda pod tlakom rukovodi načelnik, a u sastavu Odjela se nalaze još dva (2) inspektora (1 mjesto nepopunjeno).

9.3.3. Analiza rezultat rada inspektora posuda pod tlakom

Inspektori posuda pod tlakom u 2007. godini su obavili ukupno 4.246 **inspekcijskih nadzora, 36 tehničkih pregleda i 268 nadzora po zahtjevima za izdavanje uvjerenja.** Podaci o provedenim nadzorima i poduzetim mjerama naznačeni su tabelarno u privitku i čine sastavni dio ovog izvješća.

9.3.4. Ostali poslovi

Osim nadzora nad opremom pod tlakom, inspektori posuda pod tlakom obavljaju nadzore nad ispunjavanjem propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnica i propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba, koje se bave projektiranjem, konstruiranjem, izradom i montažom, te eksploatacijom kotlovskih postrojenja i posuda pod tlakom. Na teritoriju RH se nalazi u upotrebi oko 60000 kotlova i posuda pod tlakom, te oko 3,000.000,00 boca za komprimirane plinove. Obim poslova povećan je nadzorom spremnika za UNP (broj se stalno povećava). Češći nadzori su i zbog starosti opreme (znatno se povećava broj objekata starijih od 35 godina).

Nadalje, inspektori posuda pod tlakom sudjeluju u aktivnostima radnih skupina za usklađivanje tehničkog zakonodavstva RH s tehničkim zakonodavstvom EU koje osniva Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, sudjeluju u tehničkim odborima za izradu normi pri Hrvatskom zavodu za norme, sudjeluju u ispitnoj komisiji za stručne ispite energetske osoblja (komisije rade u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Varaždinu), sudjeluju i rade kao članovi povjerenstava – tehnički pregled.

Ističemo kako za čuvanje stručnih i tehničkih podataka svih nadziranih objekata, Odjel vodi svoju posebnu stručnu arhivu. Arhiva (pismohrana) postoji u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku. U tim arhivama nalazi se tehnička dokumentacija odnosno podaci za sve kotlove i posude pod tlakom (legalno ugrađene) koje se nalaze u upotrebi na teritoriju Republike Hrvatske.

9.3.5. Značajne pojave u obavljanju nadzora

S obzirom na starost opreme u velikim pogonima Ina – Rafinerije Sisak i Rijeka, Petrokemiji - Kutina, povećana je potreba pregleda i ispitivanja, odnosno redovni pregledi i ispitivanja obavljaju se češće, a poglavito obzirom na prisutnu dosta veliku fluktuacije radne snage, koja je zadužena za opremu pod tlakom, te je kod svake promjene potrebno je ponovno obučavanje od naše strane kako ne bi došlo do opasnosti.

Značajno je napomenuti, da od nove opreme prednjači ugradnja spremnika za UNP, te je procjena da će se u narednoj godini ugraditi oko 2.500 novih spremnika. Veliki broj takvih spremnika već u upotrebi i povećanjem ugradnje novih svakako povećava angažiranost Odjela u području posuda pod tlakom.

Ističemo kako spremnici određenih inozemnih proizvođača ne udovoljavaju zahtjevima postojeće zakonske regulative. Nadalje, pojavljuju i zahtjevi za uvoz stare opreme, koja je u Europskim zemljama zamijenjena sa novom.

9.4. Zaključni dio i prijedlog mjera

9.4.1. U području elektroenergetike

Člankom 20. stavkom 1. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti preuzet je vrlo veliki broj tehničkih propisa iz prethodnog pravnog sustava, koji više nisu u skladu sa zakonima, tehničkim propisima i hrvatskim normama, kao niti s današnjim stanjem tehnike na hrvatskom tržištu. Takvi tehnički propisi su doneseni i preuzeti na temelju niza zakona iz prethodnog pravnog sustava i današnjeg pravnog sustava. S obzirom na to, obveznici primjene takvih tehničkih propisa imaju vrlo veliku pravnu nesigurnosti kod utvrđivanja izvora i pravnog slijeda odredi zakona kojima je propisana njihova obvezna primjena. Zato bi trebalo, u svrhu uklanjanja navedene pravne nesigurnosti, što je prije moguće, izraditi službeni državni registar takvih tehničkih propisa, te provesti njihovo usklađivanje s današnjim tehničkim zakonodavstvom i stanjem tehnike na hrvatskom tržištu. Pretpostavlja se da će dovršenje vladinog projekta „HITROREZ“ osigurati navedene prijedloge, što je bio prijedlog ovog tijela u realizaciji navedenog projekta.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (Narodne novine, broj 79/07), na prijedlog Državnog inspektorata, izmijenjen je i dopunjen članak 14. o inspeksijskom nadzoru i članak 16. o kaznenim odredbama koliko se to odnosi na primjenu tehničkih propisa iz članka 20. stavka 1. koji su

doneseni na temelju ovoga Zakona, odnosno drugih zakona, koji su doneseni i preuzeti na temelju Zakona o normizaciji (Narodne novine, broj 55/96).

9.4.2. U području rudarstva

Sukladno odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, presudom BROJ: Uzz 5/04-2 od 23. veljače 2006. godine, kojom se utvrđuje da upravna mjera koja se izriče mora biti propisana materijalnim Zakonom, rudarski inspektori u postupku inspekcijskog nadzora temeljem odredbe članka 46. stavak 2. Zakona o Državnom inspektoratu, rješenjem mogu izriči jedino upravne mjere propisane člankom 64. stavkom 1. Zakona o Državnom inspektoratu, obzirom da pozitivnim Zakonom o rudarstvu upravne mjere uopće nisu propisane.

S tim u vezi tijekom 2007. godine i nadalje rudarski inspektori ne mogu rješenjem izreći upravne mjere o otklanjanju nedostataka, temeljene na članku 46. stavak 1. Zakona o Državnom inspektoratu, a kojima se stranci na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina nalože poduzimanje mjera s ciljem izvođenja radova u skladu Zakona o rudarstvu i provedbenih propisa (u prvom redu tehničkih normativa na eksploataciji mineralnih sirovina).

Zbog rečenog, tijekom 2007. godine donijeto je znatno manje upravnih rješenja u odnosu na prethodne godine. Ovakvo stanje ostat će i nadalje do donošenja novog Zakona o rudarstvu, kojim trebaju biti propisane upravne mjere, a donošenje istog u nadležnosti je Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

9.4.3. U području tlačne opreme

Krajem 2005. godine Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/03,) donijelo je dva pravilnika koji se odnose na posude pod tlakom koji su usklađeni sa Europskim direktivama i to: Pravilnik o jednostavnim tlačnim posudama (NN. broj 135/05) i Pravilnik o tlačnoj opremi (NN. broj 135/05).

Donošenjem navedenih pravilnika implementirane su Direktive 97/23/EZ i 87/404/EZ u tehničko zakonodavstvo RH. Navedeni Pravilnici se odnose na konstrukciju i izradu te ocjenu sukladnosti i stavljanje na tržište i upotrebu jednostavnih tlačnih posuda i tlačne opreme (kotlovi, složene posude pod tlakom, cjevovodi i sigurnosni ventili). Zbog poteškoća u primjeni i provedbi navedenih Pravilnika, a koji proizlaze iz okolnosti što do sada ni jedan subjekt nije dobio ovlaštenje za djelatnost ocjene sukladnosti tlačne opreme odgođena je primjena navedenih pravilnika (NN. broj 42/06) i (NN. broj 44/06).

Isto tako nadležno Ministarstvo pripremi je Pravilnik o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom i Pravilnik o pokretnoj opremi pod tlakom koji je usklađen sa Europskom direktivom TPED 1999/36 EC, čije donošenje se uskoro očekuje.

Početak primjene navedenih pravilnika u potpunosti će prestati važiti stari pravilnici od kojih su neki stari i pedeset godina, kao što je Pravilnik o tehničkim propisima za izradu i upotrebu parnih kotlova, parnih posuda, pregrijača pare i zagrijača vode (1957.).

Kada su u pitanju norme, moramo napomenuti da Odjel u području posuda pod tlakom sudjeluje u radu Tehničkih odbora pri Hrvatskom zavodu za norme. Usvojeno je oko 200 hrvatskih normi koji se vežu uz navedene nove pravilnike (npr. HRN EN286-1/2-jednostavne posude za zrak i dušik).

Ocjenujemo da bi poboljšanje stanja u provedbi propisa u području tlačne opreme, te učinkovitijem djelovanju inspektora posuda pod tlakom moglo doprinijeti slijedeće:

- i dalje aktivno sudjelovati u radu stručnih grupa za pripremu Nacrta prijedloga Pravilnika, koji se odnose na tlačnu opremu, te sudjelovati u radu tehničkih odbora pri Hrvatskom zavodu za norme.
- potaknuti postupak prihvaćanja dijela normi pri Državnom zavodu za norme, koji se odnose na tlačnu opremu.
- osmisliti razvoj i prilagodbu ovog Odjela njegovom području rada i zahtjevima modernog okruženja, a pogotovo s aspekata približavanja Europskoj zajednici.
- gdje se ukaže potreba uspostaviti suradnju sa drugim inspekcijama i po potrebi djelovati zajedno.
- sustavno (jednom godišnje) upozoravati korisnike opreme pod tlakom na propisane rokove pregleda i ispitivanja.
- posebnu pažnju pri pregledima postrojenja i opreme obratiti na ovlaštenost djelatnika, koji rukuju i obavljaju nadzor nad određenim postrojenjima.
- stalno raditi na većoj učinkovitosti pri nadzoru i ispitivanju tlačne opreme u sastavu Hrvatske vojske.
-

10. REZULTATI RADA POVJERENSTVA ZA ŽALBE

U vremenu od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. održano je 25 sjednica Povjerenstva za žalbe Državnog inspektorata na kojima je doneseno 395 rješenja povodom žalbi stranaka na rješenja gospodarskih inspektora, inspektora rada, rudarskih inspektora, te inspektora posuda pod tlakom.

Iz područja trgovine i usluga raspravljalo se o žalbi na rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti prodaje poljoprivrednih proizvoda na gradskoj tržnici zbog isteka zakupa poljoprivrednog zemljišta; zabrani obavljanja djelatnosti bez registracije; zabrani prodaje izvan prodavaonica na mjestima koja nisu propisana odlukom predstavničkog tijela; zabrani prodaje duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina; naredbi za povrat više naplaćenog iznosa oštećenim korisnicima za isporuku toplinske energije, održavanje plinovoda, opskrbe pitkom vodom i odvoza smeća; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na malo jer se ne vodi popis o nabavi i prodaji, te cijeni robe na propisani način; zabrani obavljanja djelatnosti stranom državljaninu bez poslovne dozvole; zabrani obavljanja komunalne djelatnosti bez ugovora o koncesiji, te o radu bez rješenja o ispunjavanju minimalnih uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine. Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja trgovine i usluga u 2007. godini pokrenuto je ukupno 34 upravna spora. U svim predmetima u kojima su pokrenuti upravni sporovi, dana su pisana očitovanja na tužbe.

Zaprimljeno je 13 presuda Upravnog suda na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. U svim slučajevima tužbe su odbijene.

Iz područja tehničkog zakonodavstva, zaštite potrošača, i ispitivanja sukladnosti raspravljalo se o odbijanju zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kakvoći: zabrani stavljanja u promet nepropisno deklariranih proizvoda; zabrana obavljanja pekarske djelatnosti stoga što se ne vodi evidencija pekarske proizvodnje, odnosno ne vodi se Knjiga evidencije o utrošku brašna; zabrani prometa proizvoda koji nisu označeni potvrđenim znakom;

Zaprimljena je 1 presuda Upravnog suda o odbijanju tužbe na rješenje Povjerenstva za žalbe.

Iz područja ugostiteljstva i turizma raspravljalo se o žalbama na rješenja kojima se naređuje naplata godišnjeg paušala boravišne pristojbe nadležnoj TZ; naredbama za naplatu dugujućeg iznosa boravišne pristojbe; žalbi zbog nedonošenja rješenja u roku iz članka 218. ZUP-a; naredbama za otklanjanje nedostataka u ugostiteljskom objektu; zabrani obavljanja

ugostiteljske djelatnosti udruzi; zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti zbog neposjedovanja rješenja o utvrđenim minimalnim uvjetima i uvjetima kategorije; zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti van odobrenog sezonskog obavljanja djelatnosti; zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti osobama koje su u tijeku glavne turističke sezone u vlastitim objektima za smještaj ugošćavale više od 15 osoba koje nisu članovi njihove uže obitelji; odbacivanju žalbe uložene van roka i od strane neovlaštene osobe; zabrani pružanja ugostiteljskih usluga zbog nepridržavanja propisanog radnog vremena; zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti ispred objekta (na terasi) bez rješenja o ispunjavanju minimalnih uvjeta; naredbi za uklanjanje kamp opreme postavljene izvan kampa;; naredbi za prestanak usluživanja piva u ugostiteljskom objektu vrste slastičarnica; zabrani obavljanja turističke djelatnosti bez registracije, odnosno bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta te o zabrani obavljanja turističke djelatnosti u lukama nautičkog turizma bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja ugostiteljstva i turizma u 2007. godini pokrenut je 21 upravni spor. U svim predmetima u kojima su pokrenuti upravni sporovi, dana su pisana očitovanja na tužbe.

Zaprimljeno je 27 presuda Upravnog suda na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. U 24 slučaja tužbe su odbijene, u dva su slučaja tužbe usvojene, a rješenje Povjerenstva za žalbe je poništeno dok je u jednom predmetu (tužba trgovačkog društva „Selecta international“ d.o.o. iz Zagreba odbijena, a u istom predmetu tužba Vjerske zajednice „Preuzvišenog srca Mladena Mučenika“ je odbačena.)

Pored navedenog, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske predloženo je da Vrhovnom sudu Republike Hrvatske podnese zahtjev za zaštitu zakonitosti u predmetu „A & K commerce“ d.o.o., Šibenik. Prijedlog nije prihvaćen.

Iz područja rada i zapošljavanja povjerenstvo za žalbe raspravljalo je o zabrani obavljanja djelatnosti temeljem odredbi članka 62. Zakona o Državnom inspektoratu; zabrani rada stranaca bez radne dozvole; uskrati prava prednosti pri zapošljavanju temeljem odredbi članka 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji; zabrani prekovremenog rada radnika; izdavanju suglasnosti poslodavcu za preraspodjelu radnog vremena kao i o žalbi na zaključak o ispravku te o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti u vezi sa zapošljavanjem (čl. 63. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.)

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja rada i zapošljavanja tijekom 2007. godine pokrenuto je 30 upravnih sporova u kojima su dana pisana očitovanja na tužbe.

Zaprimljeno je 15 presuda Upravnog suda donesenih povodom tužbi na rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina u kojima su tužbe odbijene, te 2 rješenja Upravnog suda Republike Hrvatske. Jednim je rješenjem postupak obustavljen, jer je tužitelj odustao od tužbe, a jednim je tužba tužitelja odbačena zbog nepravodobnosti.

Iz područja zaštite na radu povjerenstvo za žalbe raspravljalo je i rješavalo o naredbi za izvedbu podova u radnom prostoru sukladno odredbama Pravilnika o zaštiti na radu za radne i pomoćne prostrije i prostore; zabrani korištenja pomičnih radnih platformi dok se ne izvede zaštitna ograda sukladno pravilima zaštite na radu; naredbi za izradu procjene opasnosti; naredbi o udaljenju radnika sa samostalnog obavljanja poslova dok ih se ne osposobi za rad na siguran način; naredbi za osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći za slučaj ozljede na radu ili iznenadne bolesti radnika; naredbi da se izvrši ispitivanje radnog okoliša da se tehničkim rješenjima smanji koncentracija prašine i da se osigura korištenje ostalih zaštitnih sredstava.

Iz područja zaštite na radu na rješenja Povjerenstva za žalbe tijekom 2007. godine pokrenuta su 3 upravna spora na koja su dana pisana očitovanja na tužbe Upravnom sudu.

Od Upravnog suda Republike Hrvatske nije zaprimljena niti jedna presuda.

Iz područja rudarstva povjerenstvo za žalbe raspravljalo je o zabrani izvođenja rudarskih radova izvan granica provjerenog rudarskog projekta, odnosno izvan granica rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova; zabrani izvođenja rudarskih radova suprotno rudarskoj koncesiji za izvođenje rudarskih radova i bez rudarske koncesije; zabrani korištenja rudarskih postrojenja bez dozvole za upotrebu; žalbi na zaključak o neizvršenju rješenja rudarskog inspektora; žalbi na rješenje o obnovi postupka u predmetu izuzeća rudarskog inspektora u postupku inspeksijskog nadzora.

Iz područja rudarstva na rješenja Povjerenstva za žalbe tijekom 2007. godine pokrenuto je 6 upravnih sporova u kojima su dana pisana očitovanja na tužbe.

Od Upravnog suda zaprimljeno je 10 presuda po tužbama na rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. U 7 slučajeva, tužba je odbijena, a u 3 slučaja tužba je usvojena, a rješenje Povjerenstva za žalbe je poništeno.

Pored navedenog, putem Državnog odvjetništva podnesen je jedan zahtjev za zaštitu zakonitosti. Državno je odvjetništvo prihvatilo prijedlog Državnog inspektorata, te se zahtjev za zaštitu zakonitosti rješava na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Iz područja posuda pod tlakom povjerenstvo za žale raspravljano je o rješenju kojim je zabranjeno stavljanje na tržište spremnika za ukapljeni naftni plin dok se ne usklade s tehničkim popisima.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja posuda pod tlakom nije tijekom 2007. godine pokrenut niti jedan upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske.

11. KONTROLNO-INSTRUKTIVNI NADZOR

Cilj kontrolno-instruktivnog nadzora je utvrditi zakonitost, savjesnost, pravodobnost izvršavanja inspeksijskih poslova i poduzimanja odgovarajućih mjera povodom provedenih inspeksijskih nadzora, količinu i kakvoću obavljenih inspeksijskih zadaća, provjeriti druge okolnosti koje utječu na rad inspektora i ukazuju na odnos prema radu nadziranih inspektora te pružiti inspektorima potrebne instrukcije radi unaprjeđenja njihova daljnjeg rada. Kontrolno-instruktivne nadzore organizira i provodi Odjel kontrolno-instruktivnog nadzora i unaprjeđenja rada, a po potrebi surađuje sa službenicima drugih odjela središnjice Državnog inspektorata.

Tijekom 2007. godine provedena su 32 nadzora inspektora u četiri sjedišta područnih jedinica i 12 ispostava u svih pet područnih jedinica. U provedbi kontrolno-instruktivnih nadzora inspektorima su davana objašnjenja i upute za dalji pravilan rad te je odgovoreno na sva pitanja inspektora sa svrhom otklanjanja dvojbi u provedbi propisa.

Tijekom 2007. godine pokrenuto je pet postupka pred službeničkim sudom zbog teške povrede službene dužnosti. Razlozi su bili: nezakoniti rad i zlouporaba položaja u dva slučaja, odavanje identiteta podnositelja prijave i ponašanje koje nanosi štetu ugledu službe u dva slučaja.

U dva slučaja je službenički sud obustavio postupak (zbog prestanka radnog odnosa službenika i zbog odustanka predlagatelja), u dva slučaja je zakazao prvu raspravu, a u jednom slučaju je Viši službenički sud po žalbi Državnog inspektorata poništio prvostupanjsku oslobađajuću odluku i vratio predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U 2007. godini u prvom stupnju je okončano pet postupka iz 2005. i 2006. godine na način da su izrečene tri novčane kazne, jedna oslobađajuća odluka, a jedan predmet je pao u zastaru.

12. REZULTATI RADA ODJELA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Planom rada Odjela za unutarnju reviziju Državnog inspektorata za 2007. godinu, koji se temelji se na procjeni rizika Državnog inspektorata od strane rukovodstva, metodologije iz Priručnika za unutarnje revizore koja je razvijena u suradnji Ministarstva financija i Projekta CARDS 2002 „Razvoj unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije“, planirani su poslovi Odjela.

Godišnji plan rada Odjela za unutarnju reviziju izrađen je u skladu s člankom 137. Zakona o proračunu (NN 93/03) i člankom 5. Pravilnika o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika (NN 150/05), iz istih dokumenata proizlazi i obveza unutarnje revizija o izvještavanju o radu.

Unutarnja revizija je neovisna djelatnost koja daje objektivno stručno mišljenje i savjete za unaprjeđivanje rada Državnog inspektorata, a svrha joj je dodavanje vrijednosti i poboljšanje poslovanja Državnog inspektorata, pomaže rukovodstvu u ispunjavanju ciljeva uvođenjem sustavnog i discipliniranog pristupa procjenjivanju i unapređivanju djelotvornosti procesa vezanih uz upravljanje rizicima, kontrolu i gospodarenje. U tu svrhu daje analize, procjene, preporuke, savjete i informacije vezane uz pregledane aktivnosti.

U cilju izvršenja zakonskih obveza i realizacije Godišnjeg plana za 2007. godinu unutar Odjela za unutarnju reviziju definirani su slijedeći ciljevi:

- osiguranje povećanja odgovornost potrošnje proračunskih sredstava;
- osiguranje povjerenje javnosti u rad Državnog inspektorata učinkovitim, adekvatnim i primjenjivim kontrolama u upravljanju rizicima;
- osigurati transparentnost rada Odjela za unutarnju reviziju kroz objavljivanje izvješća o izvršenoj reviziji i izgradnju odnosa sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom i DUR-om;
- osigurati pouzdanost i poboljšanja u procesima Državnog inspektorata sukladno nalazima i preporukama;
- osigurati zakonitost u radu unutar Državnog inspektorata i determinirati odstupanja radi poduzimanja odgovarajućih aktivnosti;
- osigurati uvjete i informacije za učinkovito upravljanje kontrolama u radu Državnog inspektorata procesima preispitivanja i provjera temeljem revizijskih izvješća.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata od svibnja 2005.godine i Pravilnikom o unutarnjem redu kojim su propisani uvjeti za rad, opis radnih mjesta i broj izvršitelja, na sistematizirana radna mjesta raspoređeni su dva djelatnika.

12.1. Analiza rezultata rada

Odjel za unutarnju reviziju je poticao stručno usavršavanje kako bi se osigurala visoka razina stručnog znanja unutarnjih revizora. Stručno usavršavanje unutarnjih revizora obavljalo se u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom. Tijekom 2007. godine obavljene su četiri revizije i to:

- revizija procesa inspeksijskog nadzora u području trgovine, obrta i usluga te u području zaštite potrošača,
- procjena adekvatnosti, efikasnosti i učinkovitosti kontrola nad procesom baze podataka za obračun plaća (izvanredna revizija),

- revizija sustava unutarnjih kontrola u procesu zapošljavanja vježbenika,
- revizija sustava unutarnjih kontrola u procesu uredskog poslovanja.

Glavnom inspektoratu Državnog inspektorata dostavljaju se konačna revizorka izvješća odmah po okončanju svake obavljene revizije. Glavni inspektor, odnosno zamjenica glavnog inspektora sastavlja i odlučuje u Planu djelovanja koji uključuje prihvaćene preporuke i radnje koje je potrebno poduzeti, odnosno točan rok i osobu koja će realizirati preporuku.

Nakon provedene revizija i utvrđenih nalaza revizori su dali ukupno 12 preporuka. Od toga broja provedeno je 4, nisu provedene njih 8. Za dio revizijskih preporuka predviđen je rok provedbe 2008 godini pa se one tretiraju kao ne realizirane u 2007.g.

12.2. Ostali poslovi

- izrada Strateškog i Godišnjeg plana
- kontinuirano praćenje provođenja preporuka;
- praćenje ostvarivanja Strateškog plana, Godišnjeg plana i planova pojedinačnih revizija;
- suradnja sa ostalim ustrojstvenim jedinicama Državnog inspektorata;
- ostali poslovi vezani za funkcioniranje Odjela za unutarnju reviziju;
- suradnja sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom, Državnim uredom za reviziju i odjelima unutarnje revizije u drugim tijelima državne uprave;
- sudjelovanje na naprednim modulima i dodatnim edukacijama revizora te sudjelovanju na godišnjem savjetovanju unutarnjih revizora.

13. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2007. GODINU

Za Državni inspektorat planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2007. godinu u iznosu 150.694.360,00 kuna. Sa 31.12.2007. godine doznačen je iznos od 139.851.079,64 kuna, što iznosi 92,81 % odobrenih sredstava.

Izvršenje financijskog plana po grupama računa:

Grupa doznačeno/računa planirano	Planirana sredstva	% udjela u planu	Doznačena sredstva	%
Rashodi za zaposlene	111.198.000,00	73,79	104.270.318,00	93,77
Materijalni rashodi	36.689.400,00	24,35	30.940.755,00	84,33
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.723.920,00	3,13	4.580.276,00	96,96

Odstupanja u izvršenju uglavnom se odnose na materijalne rashode i to na rashode planirane za Program Phare 2005. koji nije u cijelosti završen.

Rashode poslovanja u 2007. godini Državni inspektorat je sveo u okvire raspoloživih financijskih sredstava, a mjerama štednje i preraspodjelom sredstava u iznosu od 1.229.000,00 kuna planiranih u financijskom planu podmirene su i dospjele obveze. Preraspodjela je napravljena u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 117/07).

13.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine

- **31 Rashodi za zaposlene**

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu 104.240.249,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za zaposlene iznosi 74,55 %. U izvršenje smo uključili i iznos od 162.389,56 kuna, a odnosi se na bolovanje preko 42 dana, koji u izvješću državne riznice nije iskazan, a posljedica je usklađenja stanja između HZZO i Ministarstva financija. Na ovim rashodima ostvarili smo i višak prihoda nad rashodima u iznosu od 30.068,63 kune koje potražujemo za više isplaćene poreze i doprinose, a za koje je zatražen povrat.

Rashodi za zaposlene izvršeni su za 6,26 % manje od planiranih, jer u tijeku 2007. godine nismo ostvarili planiranu dinamiku prijama novih službenika (uglavnom inspektora), zbog činjenice da je zbog visine plaće, složenosti poslova i otežanih uvjeta rada tijekom godine bio i velik broj odlazaka odnosno sporazumnih raskida radnog odnosa.

Od ukupno izvršenih rashoda za zaposlene na rashode za plaće za redovan i prekovremeni rad odnosi se 85.873.598,00 kuna, doprinose na plaće 14.766.651,00 kuna, te ostale rashode za zaposlene u iznosu 3.600.000,00 kuna.

- **32 Materijalni rashodi**

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu 30.940.755,46 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio materijalnih rashoda iznosi 22,12 %.

Izdaci za naknade troškova zaposlenima (službena putovanja i prijevoz na posao i s posla) čine 18,86% ukupnih materijalnih rashoda odnosno 5.834.592,00 kuna. Visina ovih izdataka uvjetovana je brojem službenika, vrstom posla koji obavljamo i brojem lokacija na kojima smo smješteni.

U iskazanim materijalnim rashodima najviše sredstava, 19.514.592,00 kuna ili 63,07% odnosi se na rashode za usluge. Izvršeni rashodi za usluge manji su za 15,27 % od planiranih. Značajniji izvršeni rashodi za usluge odnose se na rashode za zakupnine i najamnine u iznosu 7.453.980,00 kuna, intelektualne i osobne usluge u iznosu 4.320.818,00 kuna, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 3.264.255,00 kuna, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 2.305.488,00 kuna.

Rashodi za zakupnine i najamnine najvećim dijelom u iznosu 6.348.030,00 kuna odnose se na najam objekata s obzirom da smo smješteni na 63 lokacije i prisiljeni smo uzimati prostor u zakup, te na najam odnosno leasing vozila u iznosu 1.101.775,00 kuna.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge planirani su u aktivnosti Inspekcijски poslovi Državnog inspektorata u iznosu 1.164.000,00 kuna, a izvršeni su u iznosu 1.163.715,00 kuna, te u projektu Nadzor tržišta u području tehničkih proizvoda – PHARE 2005 i to u iznosu od 6.553.440,00 kuna odnosno 87,92 % ukupno planiranih rashoda za intelektualne i osobne usluge.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge vezani za program PHARE 2005 ostvareni su u iznosu 3.157.103,00 kuna odnosno 48,17 % planiranog iznosa, zbog činjenice da nije došlo do pune realizacije navedenog programa, a za druge namjene ta se sredstva nisu mogla koristiti.

- **34 Financijski rashodi**

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu 59.730,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio financijskih rashoda iznosi 0,04 %, a u odnosu na planirane manje su izvršeni za 28,04 %.

- **41 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine**

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu 4.580.276,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi 3,27 %. Izvršeni rashodi za nabavu nefinancijske imovine manji su za 3,04 % od planiranih.

Najvećim dijelom odnosno 63,24 %, izvršeni rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na rashode za nabavu uredske opreme i namještaja u iznosu 2.896.565,00 kuna (od čega se 1.176.228,00 kuna odnosi na rashode za nabavu računala, a vezano je za program PHARE 2005), licenca u iznosu 707.331,00 kuna, osobnih automobila u iznosu 486.144,00 kuna, te opreme za održavanje i zaštitu u iznosu 224.068,00 kuna.

14. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA

Mišljenja smo da su se poslovi iz programske orijentacije Državnog inspektorata, provodi uspješno i da pridonosi suzbijanju rada na crno, ostvarivanju prava zaposlenika iz radnih odnosa i zaštite na radu te provedbi zakonskih i drugih propisa u području prometa roba, usluga, ugostiteljske i turističke djelatnosti, zaštite potrošača, elektroenergetike, rudarstva, posuda pod tlakom i drugih područja koja kontroliraju inspektori Državnog inspektorata.

Ocjenjujemo da bi poboljšanju stanja u provedbi propisa iz djelokruga rada Državnog inspektorata, te učinkovitijem djelovanju svih inspeksijskih službi moglo doprinijeti slijedeće:

- pojačanje nadzora svih nadležnih inspeksijskih službi koji se odnose na legalitet obavljanja djelatnosti;
- u materijalnim propisima ugraditi kaznene i upravne mjere za učinkovito provođenje inspeksijskog nadzora u cilju suzbijanja sive ekonomije i zaštite potrošača (Zakon o obrtu, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o radu, Zakon o rudarstvu)
- razmotriti mogućnost da se u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrdi obveza prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje prije početka rada radnika, te preciznije i jasnije odrediti obilježja posla za koje se obvezno zasniva radni odnos.
- predlažemo da se radi kvalitetnije kontrole sigurnosti i kakvoće proizvoda u prometu osiguraju financijska **sredstava za uzorkovanje i analizu proizvoda**.
- predlažemo da se osiguraju prostori za oduzetu robu sukladno novom Zakonu o prekršajima, poglavito za lako pokvarljive namirnice;
- dodatno intenziviranje suradnje i razmjene informacija između svih tijela nadzora i osiguranje sredstava za njihovo informatičko povezivanje, poglavito u smislu omogućavanje korištenja informatiziranih podataka od strane drugih upravnih i pravosudnih tijela koje vode podatke i evidencije kako o gospodarskim tako i o kaznenim podacima za fizičke i pravne osobe;

- osigurati stalnu informatičku edukaciju inspektora kako bi se svi inspektori mogli služiti računalima što bi omogućilo veću učinkovitost u radu, te u dogledno vrijeme osigurati da svaki inspektor dobije na uporabu prijenosno računalo i printer;
- u svezi ukupne učinkovitosti rada inspekcija potrebno je zahtijevati od Prekršajnih sudova pravovremeno i u skladu s Zakonom o prekršajima hitnije rješavanje predmeta kako bi i rad inspektora bio u konačnici uspješan;
- postrožiti kaznenu politiku tako da se u ponovljenom slučaju predvidjeti veće kazne u odnosu na prethodno izrečenu kaznu;
- osigurati financijska sredstva te kontinuirano pojačavati aktivnosti u svezi sa educiranjem i stručnim usavršavanjem inspektora obzirom na česte promjene propisa usklađivanjem zakonodavstva RH sa zakonodavstvom EU;
- stvoriti zakonske preduvjete s odgovarajućim sankcijama za zaoštavanje pitanje odgovornosti za nestručno, neprofesionalno i nesavjesno obavljanje poslova inspektora ;
- izraditi učinkoviti sustav nagrađivanja i napredovanja u službi koji će biti usko povezani s rezultatima rada, a ne isključivo brojem godina provedenih u službi. S tim u svezi, potrebno je dati odgovor na trenutni problem nemogućnosti zadržavanja kvalitetnih i visokoobrazovanih kadrova-inspektora, te slab odaziv kvalitetnih kadrova određenih struka (poglavito pravne, elektrotehničke, rudarske, rudarsko-naftne i stožarske struke), a koje su propisane kao preduvjet za popunu radnih mjesta za obavljanje određenih poslova iz pojedinih upravnih područja.

GLAVNI INSPEKTOR
mr.sc. Kruno Kovačević

15. POPIS TABLICA

Tablica 1 – BROJČANI PODACI O RADU INSPEKTORA RADA – UKUPNI REZULTATI

Tablica 1a – BROJČANI PODACI O RADU INSPEKTORA RADA U PODRUČJU RADNIH ODNOSA

Tablica 1b – BROJČANI PODACI O RADU INSPEKTORA RADA ZA ZAŠTITU NA RADU

Tablica 2 – BROJČANI PODACI O MJERAMA ODGOVORNOSTI INSPEKTORA RADA

Tablica 3 – VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU INSPEKTORA RADA U PODRUČJU RADNIH ODNOSA

Tablica 4 - VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU INSPEKTORA RADA U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU

Tablica 5 – PODACI O NADZORU PROVEDBE ODREDBI ČL. 35. ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI (ZOPHB) U 2007. GODINI

Tablica 6 – IZVJEŠĆE INSPEKTORA RADA ZA ZAŠTITU NA RADU O UTVRĐENIM NEZAKONITOSTIMA I PODUZETIM MJERAMA U PODRUČJU ZAŠTITE MALODOBNIKA NA RADU ZA 2007. GODINU

Tablica 7 – PODRUČJA DJELATNOSTI POSLODAVACA KOD KOJIH JE OBAVLJEN NADZOR ZBOG OZLJEDA NA RADU

Tablica 8 – UZROCI OZLJEDA RADNIKA NA RADU I NEZGODA KOJE SU IZAZVALE PROMJENE NA SREDSTVIMA RADA

Tablica 9 – PREGLED VAŽNIJIH PODATAKA O UVJETIMA RADA ŽENA

Tablica 10 – BROJ RADNIKA KOD KOJIH JE UTVRĐENA PROFESIONALNA BOLEST PREMA ZAKONU O LISTI PROFESIONALNIH BOLESTI

Tablica 11 – VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU GOSPODARSKIH INSPEKTORA U 2007. GODINI

Tablica 12 – VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU ELEKTROENERGETSKIH INSPEKTORA U 2007. GODINI

Tablica 13 – VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU RUDARSKIH INSPEKTORA U 2007. GODINI

Tablica 14 - VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU INSPEKTORA POSUDA POD TLAKOM U 2007. GODINI